

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Verdal kommune

Arkivsak: 25/126
Møtedato/tid: 31.03.2025 kl. 09:00
Møtested: Verdal rådhus - kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Liv Tronstad på telefon 900 38 551, eller e-post: liv.tronstad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 24.03.2025

John Hermann (sign.)
Nestleder kontrollutvalget

Liv Tronstad
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
06/25	Referatsaker 31.03.2025
07/25	Eierskapskontroll – Generell eierskapskontroll – Rapport
08/25	Orientering fra kommunedirektøren – Informasjonssikkerhet, personvern og taushetsplikt
09/25	Orientering fra kommunedirektøren – Erfaring med kommunal beredskap etter uvær
10/25	Orientering fra kommunedirektøren – Compilo - Avvik og avvikshåndtering
11/25	Informasjon og kommunikasjonsstrategi for kontrollutvalget
12/25	Innspill til kontrollutvalgsarbeidet
13/25	Godkjenning av møteprotokoll 31.03.2025

Referatsaker 31.03.2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

06/25

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 25/47 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatene til orientering

Vedlegg

1. Melding om politisk vedtak - Kontrollutvalgets årsmelding 2024
2. Bernt svarer – Kan ikke frikoble kommu..
3. FKTs fagkonferanse 3. - 4. juni 2025 og årsmøte 3. juni
4. Nye tolkninger fra departementet om valgbarhet til kontrollutvalget
5. Sammendrag - Rapport-statlig-tilsyn-med-kommunene 2020- 2024
6. Data om hvordan kommuner og fylkeskommuner organiserer seg
7. Utfordringer for styrer i boligstiftelser som er opprettet av kommuner
8. Rapportering av timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024

Saksopplysninger

Følgende referater vil bli presentert i møtet:

1. Melding om politisk vedtak - Kontrollutvalgets årsmelding 2024
2. Bernt svarer – Kan ikke frikoble kommunedirektøren fra den rolle og det faglige ansvaret hen har
3. FKTs fagkonferanse 3.-4. juni 2025 og årsmøte
4. Nye tolkninger fra departementet og valgbarhet til kontrollutvalget
5. Sammendrag – Rapport statlige tilsyn med kommunene 2020-2024
6. Data om hvordan kommuner og fylkeskommuner organiserer seg
7. Utfordringer for styrer i boligstiftelser som er opprettet av kommuner
8. RMN – Rapport av timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Verdal kommune

Kommunedirektør

KONSEK TRØNDELAG IKS

Postboks 2564
7735 STEINKJER

Deres ref

Vår ref

2022/8186-68

Saksbehandler

Line Therese Ertsås
Mob:47692392

Dato

25.02.2025

Vedtak Kontrollutvalgets årsmelding 2024

Verdal kommunestyret behandlet nevnte sak i møte 24. februar 2025.

Samlet saksframstilling av saken følger vedlagt.

Dette til underretning.

Med hilsen

Line Therese Ertsås
Formannskapssekretær

Dette dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke signatur

Vedlegg

1 Saksframlegg med vedtak

Bernt svarer

Professor emeritus Jan Fridthjof Bernt svarer på juridiske spørsmål fra Kommune-Norge. Foto: Magnus Knutsen Bjørke

Bernt svarer: – Kan ikke frikoble kommunedirektøren fra den rolle og det faglige ansvar hen har

Kan ordfører sende en spørreundersøkelse til kommunens ansatte uten å gå via kommunedirektøren?

Bernt svarer

PUBLISERT 11.02.2025 - 12:12

Bernt svarer

- Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.
- Han har utgitt en rekke bøker innen blant annet forvaltningsrett og kommunalrett.

SPØRSMÅL: Kommunestyret har opprettet et prosjekt for bærekraftig økonomisk styring hvor formannskapet og administrasjonen skal jobbe sammen om å få til en forsvarlig drift. Formannskapet har i den forbindelse vedtatt at ordføreren skal sende e-post til kommunens ansatte med ønske om tilbakemelding med svar på en rekke spørsmål om muligheter for omorganisering og forenkling av kommunens arbeidsoppgaver. Svarene sendes til kommunestyret og kan være anonyme.

Kommunedirektøren har bedt politikerne revurdere vedtaket, fordi det er problematisk at folkevalgte organ henvender seg direkte til kommunens ansatte på denne måten.

Kan formannskapet eller kommunestyret sette i gang et slikt prosjekt på denne måten?

SVAR: Dette er et spørsmål om forholdet mellom folkevalgte organer og tilsatt administrasjon.

Utgangspunktet er bestemmelsene i [kommuneloven § 5-3](#) der det fastslås at «Kommunestyret er det øverste organet i kommunen», og at dette «kan delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren».

Her er det altså tale om et initiativ som må forstås som et ledd i eller en innledning til en bred vurdering av administrasjonens virksomhet. Dette er tiltak som kommunestyret kan sette i gang i kraft av sin posisjon som øverste styringsorgan «med det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens [...] virksomhet» ([kommuneloven § 22-1](#)). Problemet er da hvordan dette kan gjøres, og da spesielt hvilken rolle kommunedirektøren skal ha i saksbehandlingen.

Utgangspunktet er her det såkalt «timeglassprinsippet». Kommunedirektøren «skal lede den samlede kommunale [...] administrasjon [...] innenfor de instruksjer og retningslinjer eller pålegg kommunestyret [...] gir» ([kommuneloven § 13-1](#) andre avsnitt). Dette er et generelt administrativt ledelsesansvar som omfatter også intern organisering og fordeling av arbeidsoppgaver, innenfor den organisasjonsmodell og de fullmakter som er vedtatt av kommunestyret, se [kommuneloven § 5-14](#) om reglement for delegering og innstilling. Kommunedirektøren mottar instruksjer fra folkevalgte organer om hva som skal utredes, men har selv ansvaret for hvordan dette gjøres.

Det er denne modellen som omtales som «timeglassprinsippet». Instruksjer og fullmakter fra folkevalgte organer til administrasjonen rettes til kommunedirektøren, ikke til de enkelte tilsatte i administrasjonen, og saksutredning foretas og vedtak i administrasjonen treffes på vegne av kommunedirektøren der denne ikke selv står for dette. «Kommunestyret kjenner bare kommunedirektøren».

Verken ordføreren, kommunestyret, formannskapet, eller andre folkevalgte organer har noen formell instruksjons- eller styringsmyndighet overfor den enkelte tilsatte i administrasjonen, bare overfor den øverste ledelse der – kommunedirektøren. Dette avspeiles også i bestemmelsen i siste avsnitt i [kommuneloven § 13-1](#), der det fastslås at «Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov».

På denne bakgrunn fremtrer den måten denne spørreundersøkelsen er organisert på, som problematisk. Formannskapet vedtar at skal foretas en spørreundersøkelse rettet mot de enkelte tilsatte i kommunen. Dette innebærer ikke noe formelt pålegg til den enkelte tilsatte om å medvirke i denne, men er formulert som et «ønske om tilbakemelding med svar på en rekke spørsmål», men når e-post om dette sendes fra ordfører og svar skal gå til kommunestyret, vil det klart nok måtte oppfattes som et tjenestemessig tiltak. Her er det «kommunen» som retter en anmodning til sine tilsatte. Spørsmålet blir da hvem som har kompetanse og ansvar for å utøve en slik ledelsesfunksjon.

Verken formannskapet eller ordfører har noen rolle eller posisjon som er hjemmel for en slik direkte henvendelse. Arbeidsgiverfunksjonen på vegne av kommunen skal ivaretas av kommunedirektøren. Hvis kommunestyret eller formannskapet ønsker at foretas en slik spørreundersøkelse, må de derfor gå veien om et pålegg til kommunedirektøren om å gjøre dette. Man kan ikke uten videre selv utforme spørreskrift og stå for anmodningen om å besvare dette.

Også opplegget for videre saksbehandling av innkomne svar fremtrer som klart i strid med kommunelovens regler. I [§ 13-1](#) tredje avsnitt er det fastsatt at «Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet». Det betyr at saksbehandling i folkevalgte organer som alminnelig regel skal skje på grunnlag av et saksforelegg fra kommunedirektøren. Dette skal følge innkallingen til møtet i organet. I vår sammenheng betyr det at kommunedirektøren må saksbehandle de innkomne svarene og gi sine faglige kommentarer, før de legges fram kommunestyret.

Sammenfatningsvis: Hvis kommunestyret ønsker en slik spørreundersøkelse, må vedtak om utforming og gjennomføringen av denne vedtas på grunnlag av et saksforelegg fra kommunedirektøren. Vurdering av resultatene av denne må så settes opp som sak i kommunestyret eller formannskapet, på grunnlag av saksframlegg fra kommunedirektøren om det innkomne, eventuelt kombinert med en vurdering av hva som kan være en mulig og hensiktsmessig oppfølging av saken. Kommunestyret kan selvstøtt trekke egne og andre konklusjoner om dette enn de kommunedirektøren gjør, men det kan ikke frikoble kommunedirektøren fra den rolle og det faglige ansvar hen har for å påse at «saken er forsvarlig utredet».

Kommunal Rapport

Forum for
kontroll og tilsyn

FAGKONFERANSE / ÅRSMØTE

Velkommen til fagkonferanse på Quality Airport Hotel

GARDERMOEN

3. — 4. juni

Tirsdag 03. juni

09:00 Registrering

10:00 **ÅPNING**

Elisabeth Aspaker / tidl. statsforvalter i Troms og Finnmark

10:30 **HVORDAN IVARETA HABILITET OG ROLLEFORSTÅELSE NÅR KOMMUNEN ER
ELLER ØNSKER Å VÆRE EN AKTØR?**

inkl. pause Cathrine Kjenner Forsland / ordfører Nesodden kommune

Sjur Authen / rådmann Vestby kommune

Bjørn Halvor Wikasteen / seniorrådgiver K-sekretariatet IKS

Paneldebatt

13:00 Lunsj

14:00 **TILLITT OG ÅPENHET – TO SIDER AV SAMME SAK**

Einar Øverenget / filosof, foredragsholder, forfatter og spaltist.

Agnar Kaarbø / politisk redaktør Kommunal Rapport

Halstein Bjecke / byråd for finans Oslo kommune

Arnhild Dordis Gjønnes / advokat Næringspolitisk avdeling NHO

Paneldebatt

15:30 Pause

Tirsdag 03. juni / Årsmøte

15:45 Registrering til årsmøte

16:00 Årsmøte

19:45 Aperitiff

19:00 Felles middag på hotellet

Onsdag 04. juni

09:00 **SYSTEMKRISE I KOMMUNALFORVALTNINGEN –**

HVA GJØR VI FOR Å SIKRE BÆREKRAFTIGE KOMMUNER?

/ Kommunalavdelingen, Kommunal og distriktsdepartementet

/Stortingsrepresentant, Kommunal- og forvaltningskomitéen

Bjørn Gudbjørgrud / styreleder Norsk kommunedirektørforum

10:15 Pause/utsjekking

Geir Vinsand / Nivi Analyse

Paneldiskusjon

11:30 Lunsj

12:30 **FOREBYGGING AV VOLD SKOLEN**

Øyfrid Geiring / seniorrådgiver Arbeidstilsynet

13:30 Pause

13:40 **POLITIKK OG MAKT**

Halvor Tjønn / journalist og forfatter

Hvorfor vi har så vanskelig med skjønne hvordan makt utøves i vårt naboland?

14:55 **AVSLUTNING**

Line FUSDahl / styreleder FKT

Påmelding

FRIST: 10.APRIL 2025

Bindende påmelding* på www.fkt.no innen tirsdag 10. april 2025.
Det tas forbehold om endringer i programmet.

Deltakeravgift

Deltakelse m/ overnatting** (helpensjon):

Kr 8 300 (*Ikke medlem kr 8 700*)
.....

Ekstra overnatting fra 2. – 3. juni: Kr 1 695
.....
.....

*Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

**FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).

Praktisk informasjon

ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) som har tale-, forslags- og stemmerett.

Innmelding av saker

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet senest seks uker før årsmøtet, innen 22. april 2025.

Utsending av sakspapir

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 20. mai 2025.

Medlemskap

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 20. mai 2025.

Kontakt

Leder i valgkomiteen:

Lars Hansen, daglig leder Salten
kontrollutvalgsservice

post@sekretariatet.no Mobil: 470 37 452

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Besøk www.fkt.no eller kontakt sekretariatet v/generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen på telefon +47 414 71 166 eller fkt@fkt.no.

FREMKOMST

[Quality Airport Hotel, Gardermoen](#)

Lokevegen 72067 Jessheim

[Veibeskrivelse](#)

5 km og 10 minutter med shuttlebuss fra Oslo Lufthavn Gardermoen

PARKERING

Hotellet har gode parkeringsmuligheter utendørs, mot betaling. HC-plasser og ladestasjoner til El-bil (ekstra kostnad)

Nye tolkninger fra departementet om valgbarhetsreglene for kontrollutvalg

Tolkningene er svar på henvendelse fra fra NKRF – kontroll og revisjon i kommunene. Henvendelsen dreier seg om valgbarhetsreglene i kommuneloven § 23-1 tredje ledd.

12.12.2024

Svar på spørsmål om valgbarhetsreglene for kontrollutvalg (002)

Departementets konklusjoner

Oppdragstakere og oppdragstakeravtaler (§ 23-1 tredje ledd bokstav f)

Departementet mener begrepet ansatte må tolkes som at det omfatter alle som har et slikt forhold til kommunen at de kan regnes som arbeidstaker og har kommunen som arbeidsgiver. Om ansettelsesavtalen kalles oppdragstakeravtale har ikke selvstendig betydning. Dersom personen anses som arbeidstaker vil personen være ansatt i kommunen og utelukket fra valg i kontrollutvalget, jf. kommuneloven § 23-1 tredje ledd bokstav f.

Fjellstyrer og nasjonalpark- og verneområdestyrer (§ 23-1 tredje ledd bokstav c)

Departementet antar at fjellstyrer er statlige og ikke kommunale organer. Statlige organer er ikke folkevalgte organer etter kommuneloven, selv om medlemmene av organet velges av kommunestyret. Departementet legger dermed til grunn at å være medlem av et fjellstyre eller nasjonalpark- og verneområdestyre ikke gjør at vedkommende er utelukket fra valg til kontrollutvalget etter § 23-1 tredje ledd bokstav c.

Samvirkeforetak (§ 23-1 tredje ledd bokstav g)

Samlet mener departementet det må legges til grunn samvirkeforetak ikke kan anses som et selskap som kommunen har eierinteresser i etter § 23-1 tredje ledd bokstav g. Personer med ledende stilling og medlemmer/varamedlemmer av styret, er dermed ikke utelukket fra å bli valgt inn i kontrollutvalget. Departementet understreker likevel at personer med sentrale verv i samvirkeforetak regelmessig kan komme i situasjoner hvor det blir stilt spørsmål om vedkommende er inhabil.

Representantskap til kommunalt oppgavefelleskap og interkommunale politiske råd (§ 23-1 tredje ledd bokstav h)

Departementets konklusjon er at representantskapsmedlemmer i interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap ikke er utelukket fra verv i kontrollutvalget. En slik forståelse er også lagt til grunn i juridisk teori, se Roald Hopsnes i Karnov lovkommentar (note 15 til § 23-1 tredje ledd bokstav h, à jour 20. oktober 2023) og Bent Devik i Juridika (lovkommentar til § 23-1 tredje ledd, à jour per 1. juli 2023).

DFØ-rapport 2024:14

Statlig tilsyn med kommunene 2020-2024

Kartlegging av utvikling i omfang, nytte, styring og samordning

Sammendrag

I løpet av de siste fem årene har omfanget av statlig tilsyn med kommunene endret seg lite. Likevel opplever kommunene i økende grad tidsbruken ved tilsyn som en belastning. Iverksatte tiltak for samordning av statlige tilsyn har gitt positive resultater, men det er fortsatt behov for bedre koordinering.

DFØ har på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) kartlagt omfanget og utviklingen av statlig tilsyn med kommunene i perioden 2020-2024. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i 2020. Undersøkelsen er basert på dokumentanalyse, nøkkeltall og statistikk, spørreundersøkelser til alle kommuner og statsforvalterembeter, samt intervjuer med kommuner, statsforvaltere og statlige tilsynsmyndigheter.

Omfanget av statlig tilsyn holder seg relativt stabilt over tid, men kommunene opplever tidsbruken ved tilsyn som en belastning

Tilsynsmyndighetenes rapportering viser at antall tilsyn isolert sett ikke øker vesentlig over tid, men varierer fra år til år og mellom ulike sektorområder. Fra 2019 til 2023 synker andelen tilsyn fra statsforvalterne, mens andelen tilsyn fra Arbeidstilsynet øker. Samtidig opplever kommunene at omfanget av statlige tilsyn har økt, og at tidsbruken er en belastning.

Kommunene er generelt fornøyde med hvordan statlige tilsyn blir gjennomført, og ser tilsyn som et viktig virkemiddel for bedre kommunale tjenester

Kommunene opplever at statlige tilsyn er godt forberedt og blir gjennomført på en god måte. Kommunene er stort sett enige med statsforvalterne i tolkning av regelverket ved tilsyn. Dokumentasjonsinnhenting tar mye tid, men kommunene har god dialog om hva som kreves, selv om flere mener tilsynsmyndighetene ber om for mange opplysninger. Kommunene og statsforvalterne ser mer nytte av tilsyn, som virkemiddel for bedre tjenester og økt regeletterlevelse. Statsforvalternes egeninitierte tilsyn oppleves som mest nyttige, og veiledning og aktiviteter som gir læring vurderes som stadig viktigere for effekten av tilsyn. Kommunene ønsker også flere læringsaktiviteter, særlig i etterkant av tilsyn.

Statens tilsynsvirksomhet er mer koordinert, samtidig er det rom for forbedringer

Nasjonale tilsynsmyndigheter har en mer risikobasert tilnærming i styringen av tilsynsarbeidet, og statsforvalteren har fått større handlingsrom. Samordningen er styrket ved at statens samtlende tilsynsvirksomhet er mer koordinert, også med kommunenes forvaltningsrevisjoner. Det er imidlertid fortsatt rom for forbedringer ved økt bruk av verktøy som tilsynskalenderen og styrket dialog med kontrollutvalgssekretariatene.

DFØ oppfordrer Kommunal- og distriktsdepartementet til å bruke etablerte arenaer til drøfting av ambisjonsnivå og forventninger til samordning av statlig tilsyn den neste fireårsperioden. Vi mener det kan være behov for å tenke annerledes om bruken av statlig tilsyn framover, i lys av de utfordringene som kommunene står overfor de kommende årene. Videre reiser vi spørsmål ved om det er behov for å se nærmere på det gjeldende målet om at omfanget av tilsyn ikke skal øke, og at det i større grad bør legges vekt på effekten av tilsyn, og hvordan tilsyn fører til bedre regeletterlevelse og kvalitet i tjenestene.

Nye data om hvordan kommuner og fylkeskommuner organiserer seg

Datainnsamlingen er gjennomført av By- og regionforskningsinstituttet NIBR på oppdrag fra departementet.

Kommunal- og distriktsdepartementets organisasjonsdatabase gir nye tall om hvordan norske kommuner og fylkeskommuner organiserer seg politisk og administrativt, og hvordan de jobber for å informere og ha dialog med innbyggerne. Nå er nye data samlet inn i 2024 offentliggjort.

Lenker:

[Rapporten for 2024 er fritt tilgjengelig for nedlastning fra regjeringen.no.](#)

I tillegg er det laget en nettside som presenterer sentrale funn, som er tilgjengelig på [organisasjonsdatabasen.no](#).

Les mer om organisasjonsdatabasen i artikkelen [Nye data om kommunal og fylkeskommunal organisering – regjeringen.no](#).

Kilde: Kommunal- og distriktsdepartementet

Utfordringer for styrer i boligstiftelser som er opprettet av kommuner

Boligstiftelser · 28. mai 2020

Vi ser at det dukker opp situasjoner i kommuner som har opprettet stiftelser, særlig boligstiftelser, hvor politikere og kommuneadministrasjon ikke har den nødvendige avstand til stiftelsen. Kommunens representanter ser på stiftelsen som en del av kommunens virksomhet og forholder seg som om man var eier. De mangler blant annet forståelse for lovgivningen som regulerer stiftelser, og rammene for styrets ansvar og ledelse av en stiftelse.

STIFTELSEN EIES AV FORMÅLET

Stiftelser er som kjent selveiende, og har ingen eiere som kontrollerer at formålet etterlevs, eller som påser at driften er forsvarlig. Det er formålet som eier stiftelsen, og styret skal sørge for at stiftelsens formål gjennomføres. Styret har «eierens» rolle, og skal sammen med daglig leder forvalte stiftelsens oppgaver og formål, samt påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Det er viktig å være klar over at utdelingsbegrepet i stiftelser omfatter i utgangspunktet enhver disponering av stiftelsens midler, og må sees i forhold hva som er stiftelsens formål.

KOMMUNEN HAR GITT FRA SEG KONTROLL

Når en kommune har opprettet en stiftelse som skal løse kommunale oppgaver, har kommunen dermed gitt fra seg direkte kontroll over virksomheten, og kapitalen. Kommunen får nå et kontraktsmessig forhold til stiftelsen for oppgavene stiftelsen skal løse, og boligstiftelsens virksomhet ligger derfor utenfor kommunens direkte forvaltning og budsjetter.

Oppgavene kommunen har etter opprettelsen av en boligstiftelse er gjerne å utpeke styremedlemmer og sørge for gode samarbeidsforhold mellom partene, slik at stiftelsens oppgaver løses på en god måte for begge parter.

Når det oppstår interessestrid mellom kommunen og stiftelsen er det viktig at styremedlemmene i stiftelsen er seg bevisst hvilken «hatt» man har på seg i behandlingen av en sak (habilitet).

STYREMEDLEMMENES OPPGAVER OG ANSVAR

Styrets verktøy i driftene av stiftelsen er stiftelsesloven, vedtektene, planer, instruksjer og budsjetter.

I lov om stiftelser § 30, styrets myndighet og ansvar står det: *«Styret er stiftelsens øverste organ. Forvaltningen av stiftelsen hører under styret. Styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene. Styret skal påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.»*

I § 19 om utdeling fremgår det at: *«Utdeling av stiftelsens midler vedtas av styret. Utdelingene skal være i samsvar med stiftelsens formål»* og i § 18 om forvaltning av stiftelsens kapital fremgår det at: *«Stiftelsens kapital skal forvaltes på en forsvarlig måte, slik at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til sikkerheten og mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende avkastning for å ivareta stiftelsens formål.»*

Det er viktig å påpeke at et styremedlem i en stiftelse plikter å holde seg løpende orientert om driften, herunder formålsrealiseringen, økonomisk forvaltning (også i datterselskaper) som innebærer å påse at formuesverdiene ivaretas på en betryggende måte. Loven pålegger også styremedlemmene et økonomisk ansvar, som kan innebære erstatning for økonomiske tap som stiftelsen påføres på grunn av forsettlig eller uaktsom saksbehandling. Styrets adgang til å foreta risikopregede disposisjoner er betydelig snevrere i stiftelser enn i for eksempel aksjeselskaper.

Styret i en stiftelse av en viss størrelse og med spesifikt formål bør ha styremedlemmer med kompetanse på området. For boligstiftelser vil det si kompetanse innenfor eiendomsforvaltning, det byggetekniske, juss og økonomi.

Et styreverv i en stiftelse (som i andre virksomheter) er et personlig verv - styremedlemmet representerer bare seg selv og stiftelsen (oppdragsgiver), man representerer hverken partier, kommunen eller andre interesser. Styremedlemmets lojalitetsplikt følger av at oppdragstaker skal ivareta oppdragsgivers interesser under utførelsen av oppdraget.

God virksomhetsstyring i en boligstiftelse handler blant annet om å sikre at styret opptrer uavhengig av kommunen.

Ta gjerne kontakt for eventuell bistand.

Advokat Bjørn O. Øiulfstad

f t in e t @ ♥

FORRIGE

Lave renter – en utfordring for mindre stiftelser

NESTE

Kommunal eiendomsskatt og allmennyttige stiftelser

© ADV. ØIULFSTAD

TA KONTAKT

Bygdøy Allé 2
0257 Oslo

+47 947 81 560

bjorn@advoiuulfstad.no

INFO

Tjenester

Erfaring

Om stiftelser

Blogg

BA2ADVOKATENE

Emne: Rapportering til kontrollutvalget i Verdal kommune
Kopi: Post <post@konsek.no>
Til: Liv Tronstad <Liv.Tronstad@konsek.no>
Sendt: 03.03.2025 15:03:02
Fra: Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>

Rapportering til kontrollutvalget i Verdal kommune

Kontrollutvalget har ihht leveranseavtale en tilgjengelig timeressurs på 550 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll i perioden 2024-2027. Timerammen inkluderer reiser, møter osv.

I 2024 har RMN blant annet utført følgende:

- Risiko- og vesentlighetsvurdering
- EK: Generell eierskapskontroll
- FR: Kvalitet i skolen
- FR: Økonomisk bærekraft

Timeforbruk 2024: 248,39 timer

Revisjon Midt-Norge har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2024-2027. Det vil si at et eventuelt mer-/mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden. Mer-/mindreforbruk overføres ikke til neste periode.

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe

Fagleder forvaltningsrevisjon

M +47 98608070 | [Skype for business](#)

Revisjon Midt-Norge SA, Postboks 2565, 7735 Steinkjer

W www.revisjonmidtnorge.no | M +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Eierskapskontroll – Generell eierskapskontroll – Rapport

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

07/25

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-037, TI-&58

Arkivsaknr 24/89 - 15

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar rapporten til orientering
2. Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:
 - a. Kommunestyret tar rapporten til orientering
 - b. Kommunestyret ber ordfører rapportere skriftlig til kontrollutvalget innen 1. september om hvordan ordfører og kommunedirektør vil følge opp revisor sine anbefalinger om:
 - opplæring
 - rutiner for dialog
 - eierrepresentantens myndighet
 - eiermøter
 - eierskapsmeldingens plass

Vedlegg

Eierskapskontroll - Generell eierskapskontroll - Rapport

Ikke trykt vedlegg

Eierskapsmelding 2024 (Inngår som del av Økonomiplan 2025-2028 og Budsjett 2025)

https://pub.framsikt.net/2025/nyeverdal/bm-2025-%C3%B8konomiplan_2025-2028#/generic/summary/940cdbef-e264-43eb-8a6c-b0989864b81d-cn/

KS: Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll

<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/ks-folkevalgtprogram-23-27/Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf>

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte eierskapskontroll i henhold til plan for eierskapskontroll 2024-2028 i møte den 3. juni 2024, sak 34/24. Prosjektplanen ble vedtatt i sak 40/24 i møte den 26. august 2024. Leveringstidspunktet ble siste gang behandlet i sak 60/24 den 1. desember.

Følgende problemstillinger var skissert i vedtatt prosjektplan:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunelovens krav og KS' anbefalinger?
2. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens eierskapsmelding/eierstrategi/eierskapspolitikk?

I rapporten er de to problemstillingene slått sammen til én problemstilling. Ny problemstilling er:

Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunelovens krav, KS' anbefalinger, og kommunens egne føringer

Dette er en språklig endring gjort av hensyn til rapportens leservennlighet, og har ingen innvirkning på innholdet i eierskapskontrollen.

I forbindelse med revisor sin informasjonshenting har de blant annet hatt intervju med ordfører og kommunedirektør. Ordfører har ikke verifisert intervjuet, og revisor har ikke

kunnet benytte seg av hans datagrunnlag i rapporten. Dette er beklagelig ettersom han er kommunens eierrepresentant i de fleste selskapene.

Endelig rapporten fra Revisjon Midt-Norge forelå den 6. mars i år. Rapporten hadde da vært på høring. Felles hørings svar fra varaordfører og kommunedirektør er vedlagt rapporten.

Kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler sak som skal rapporteres til kommunestyret. Dette har kommunedirektøren fått anledning til gjennom e-post av 28. februar, men ikke valgt å benytte seg av.

Revisor konkluderer med at Verdal kommunes eierstyring i noen grad skjer i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer. Konklusjonen er basert på følgende:

- Funn fra spørreundersøkelsen antyder at kommunestyret har ikke fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring
- Kommunen har ikke rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten
- Myndigheten til kommunens eierrepresentant er ikke tilstrekkelig avklart
- Det avholdes ikke jevnlig eiermøter i alle selskaper
- Funn fra spørreundersøkelsen tyder på at mange av kommunestyrets medlemmer ikke opplever å være tilstrekkelig kjent med eierskapsmeldingens innhold og prinsipper. Dette kan ha sammenheng med at meldingen vies lite oppmerksomhet når den behandles som del av budsjett- og økonomiplansaken og ikke som en egen sak.

Revisor har følgende anbefalinger: Kommunestyret bør:

- Løfte frem eierstyring og eierskapsmeldingen i kommunestyret, med formål om å bevisstgjøre kommunestyret som eier og gi de folkevalgte mulighet til aktivt å utøve eierstyring.
- Gjennomgå revisors vurdering og svakhetene som kommer frem om kommunens eierstyring.

Kommunedirektøren er invitert til møtet for eventuelle å svare på spørsmål og gi supplerende opplysninger dersom kontrollutvalget finner behov for det.

Ordfører har en lovbestemt møte- og talerett i kontrollutvalget som han kan velge å benytte seg av.

Vurdering

Når kommunestyret velger å legge deler av virksomheten i egne selskap, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. Eierskapskontroll er derfor et viktig virkemiddel for å føre kontroll med hvordan kommunen følger opp sine interesser i selskaper. En slik kontroll gir en uavhengig tilbakemelding til kommunestyret om eierstyring og hvordan kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.

Revisor har gjennom rapporten besvart ut kontrollutvalgets bestilling. Revisor konkluderer med at kommunens eierstyring i noen grad skjer i tråd med lovkrav, KS sine anbefalinger og egne føringer.

Det er viktig at revisor sin konklusjon og anbefalinger blir fulgt opp slik at kommunens eierinteresser i selskap og kontrollen med disse kan bli enda bedre. Det anbefales at rapporten oversendes kommunestyret til orientering, og oppfølging. Det å sende rapporten til kommunestyret er i tråd med kontrollutvalgets rapporteringsplikt til kommunestyret.

Kontrollutvalget skal også påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til eierskapskontroller blir fulgt opp, og til slutt rapportere om dette tilbake til kommunestyret. På bakgrunn av dette

anbefales det at eierrepresentant og kommunedirektør får en frist til å utbedre de påpekte forhold og rapportere dette skriftlige tilbake til kontrollutvalget.

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Verdal kommunes kontrollutvalg i perioden juni 2024 til februar 2025.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidtnorge.no.

Det er gjort en liten korrigerings i rapporten siden den først ble sendt til sekretær 28.02.2025. Ordene «skriftlige» og «i hovedsak oppfylt likevel» er tilføyd vurderingen av revisjonskriteriet i kapittel 6.3.3. Rapporten ble korrigerert den 05.03.2025.

Trondheim, 05.03.2025

Anna Ølnes

Oppdragsansvarlig revisor

Marie Husøy Sæther

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra kontrollutvalget i Verdal kommune. Vi har undersøkt kommunens generelle eierstyring.

Vi konkluderer med at Verdal kommunes eierstyring i noen grad skjer i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer.

Konklusjonen er basert på følgende:

- Funn fra spørreundersøkelsen antyder at kommunestyret har ikke fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring
- Kommunen har ikke rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten
- Myndigheten til kommunens eierrepresentant er ikke tilstrekkelig avklart
- Det avholdes ikke jevnlig eiermøter i alle selskaper
- Funn fra spørreundersøkelsen tyder på at mange av kommunestyrets medlemmer ikke opplever å være tilstrekkelig kjent med eierskapsmeldingens innhold og prinsipper. Dette kan ha sammenheng med at meldingen vies lite oppmerksomhet når den behandles som del av budsjett- og økonomiplansaken og ikke som en egen sak.

Revisor har følgende anbefalinger:

Kommunestyret bør:

- Løfte frem eierstyring og eierskapsmeldingen i kommunestyret, med formål om å bevisstgjøre kommunestyret som eier og gi de folkevalgte muligheten til aktivt å utøve eierstyring.
- Gjennomgå revisors vurdering og svakhetene som kommer frem om kommunens eierstyring.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	8
1.1 Bestilling.....	8
1.2 Problemstilling	8
1.3 Metode	8
1.4 Uttalelse om rapport	10
1.5 Kommunalt eierskap.....	11
2 Eierens styringsdokumenter	12
2.1 Eierskapsmelding	12
2.1.1 Kriterie	12
2.1.2 Funn	12
2.1.3 Revisors vurdering	16
3 Kommunestyret som eier.....	18
3.1 Opplæring	18
3.1.1 Kriterie	18
3.1.2 Funn	18
3.1.3 Revisors vurdering	18
3.2 Dialog mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.....	19
3.2.1 Kriterie	19
3.2.2 Funn	19
3.2.3 Revisors vurdering	20
4 Eierrepresentasjon	21
4.1 Valg av eierrepresentant	21
4.1.1 Kriterie	21
4.1.2 Funn	21
4.1.3 Revisors vurdering	23
4.2 Representasjon i eierfora.....	23
4.2.1 Kriterie	23
4.2.2 Funn	23
4.2.3 Revisors vurdering	23
4.3 Myndighet.....	24
4.3.1 Kriterie	24
4.3.2 Funn	24
4.3.3 Revisors vurdering	25
5 Eiermøter og dialog med selskapet	26
5.1 Eiermøter	26
5.1.1 Kriterie	26

5.1.2	Funn	26
5.1.3	Revisors vurdering	26
5.2	Årlig rapport om selskapene	26
5.2.1	Kriterie	26
5.2.2	Funn	27
5.2.3	Revisors vurdering	27
6	Sammensetning og valg av styre	28
6.1	Valgkomité	28
6.1.1	Kriterie	28
6.1.2	Funn	28
6.1.3	Revisors vurdering	28
6.2	Retningslinjer til valgkomité	29
6.2.1	Kriterie	29
6.2.2	Funn	29
6.2.3	Revisors vurdering	29
6.3	Habilitet og rollekonflikter	30
6.3.1	Kriterie	30
6.3.2	Funn	30
6.3.3	Revisors vurdering	30
6.4	Godtgjøring	31
6.4.1	Kriterie	31
6.4.2	Funn	31
6.4.3	Revisors vurdering	31
7	Konklusjon og anbefalinger	32
7.1	Konklusjon	32
7.2	Anbefalinger	32
	Kilder	33
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier	34
	Vedlegg 2 – Uttalelse	39

Tabeller

Tabell 1.	Verdal kommunes eierskap 2024, Aksjeselskap	14
Tabell 2.	Verdal kommunens eierskap 2024, Interkommunale selskap og samvirkeforetak	15
Tabell 3.	Representanter til eiermøte (generalforsamling) i NTE Holding AS	21
Tabell 4.	Eierrepresentanter i Innherred Renovasjon IKS	22
Tabell 5.	Eierrepresentanter i Brannvesen Midt IKS	22
Tabell 6.	Deltakelse i eierfora i utvalgte selskaper	23
Tabell 7.	Vedtektsfesting av valgkomité	28

Figurer

Figur 1.	Kommunens eierskapsmelding	13
Figur 2.	I hvilken grad opplever du at kommunestyret har styring og kontroll over kommunens eierinteresser i følgende selskap (prosent, antall respondenter 18)?	20
Figur 3.	Kommunestyret som eier	20

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Verdal kommune har bestilt en generell eierskapskontroll. Bestillingen er gjort med bakgrunn i plan for eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 40/24.

1.2 Problemstilling

Følgende problemstillinger var skissert i vedtatt prosjektplan:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunelovens krav og KS' anbefalinger?
2. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens eierskapsmelding/eierstrategi/eierskapspolitikk?

I rapporten er de to problemstillingene slått sammen til én problemstilling. Dette er en ren språklig endring gjort av hensyn til rapportens leservennlighet, og har ingen innvirkning på innholdet i eierskapskontrollen.

Ny problemstilling er:

- **Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunelovens krav, KS' anbefalinger, og kommunens egne føringer?**

Temaet i denne undersøkelsen er kommunens generelle eierstyring. Det betyr at revisjonen ikke vil undersøke i detalj hvordan eierrepresentantene faktisk utøver sin myndighet i hvert enkelt selskap. Søkelyset rettes mot de forutsetningene som bør være på plass for at kommunestyret skal kunne ivareta rollen som eier, og om de overordnede retningslinjene følges opp.

1.3 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for eierskapskontroll, RSK 002. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Verdal kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data til dette prosjektet.

Intervju

Eierskapskontrollen begynte med et digitalt oppstartsmøte med ordfører og kommunedirektør. Etter dette ble det gjennomført individuelle stedlige intervju med ordfører og kommunedirektør. Intervjuene tok utgangspunkt i en forberedt intervjuguide. Det ble skrevet referat fra intervjuene som ble sendt til verifisering hos intervjuobjektene. Kommunedirektør har bekreftet referatet fra sitt intervju, og svart på oppfølgingsspørsmål på epost. Ordfører har ikke bekreftet referatet fra sitt intervju, og denne kilden til informasjon er ikke med som datagrunnlag i rapporten.

Dokumentgjennomgang

Vi har sett på styrende dokumenter for eierstyringen i Verdal kommune. Dette omfatter i hovedsak kommunens eierskapsmelding.

Vi har også sett på protokoller fra generalforsamlinger og representantskapsmøter for å undersøke kommunens deltakelse. Eierrepresentasjon er undersøkt for et utplukk av kommunens eide selskaper. Vi har også sett på selskapsavtaler og vedtekter for utvalgte selskaper. I et tilfelle hvor vi ikke har funnet relevant dokumentasjon i skriftlige kilder, har revisor kontaktet daglig leder (gjelder et selskap).

Spørreundersøkelse

Vi har sendt en spørreundersøkelse til kommunestyrets faste medlemmer om deres kjennskap til og erfaring med kommunens eierstyring. Undersøkelsen ble sendt ut til 35 mottakere. Det er sendt purringer på epost og SMS. I tillegg er formannskapssekretær og ordfører kontaktet på telefon for å opplyse om spørreundersøkelsen i kommunestyremøte. Undersøkelsen ble sendt ut den 6. januar 2025, etter at eierskapsmeldingen for 2024 var behandlet i kommunestyret (desember 2024). Undersøkelsen ble avsluttet den 30. januar 2025.

Den endelige svarprosenten endte på 51 prosent (18 respondenter av 35 inviterte). I tillegg, har 11 prosent (4 respondenter) besvart noen av spørsmålene i undersøkelsen. 8 av 22 respondenter er i sin første kommunestyreperiode, 5 av 22 er i sin andre kommunestyreperiode, 4 av 22 er i sin tredje kommunestyreperioden, og 5 av 22 har vært

medlem av kommunestyret i mer enn 12 år. I spørreundersøkelsen er ikke spørsmålene avgrenset til inneværende valgperiode, slik at representantene kan svare for hele den perioden de har vært representanter.

Vurdering av metode

Referat fra det individuelle intervjuet med ordfører er ikke bekreftet og informasjon fra dette møtet inngår dermed ikke som faktagrunnlag i rapporten, noe som grunnes standardkrav for eierskapskontroll (RSK 002). Ordfører fungerer som eierrepresentant i de fleste selskaper, og er derfor en svært viktig kilde til informasjon om praksis for kommunens eierstyring. Manglende godkjenning utgjør en betydelig svakhet i datamaterialet.

Vi anser svarprosenten fra spørreundersøkelsen til å være god nok til å gi et bilde av kommunestyrets opplevelse av kommunens eierstyring, og vil benytte resultat fra undersøkelsen som datagrunnlag i rapporten. Vi har ikke kontrollert om respondentene gjenspeiler sammensetningen av representanter i kommunestyret.

Vi vurderte valget av metoder til datainnsamling som kilder som til sammen ville gi et tilstrekkelig datagrunnlag for å kunne konkludere på problemstillingen. Imidlertid, mangler en sentral datakilde ettersom ordfører ikke har bekreftet informasjonen fra intervjuet. Vi har supplert intervjuinformasjonen med en spørreundersøkelse til politikerne, som sikrer en større bredde i datagrunnlaget. Svarprosenten er middels god, og en større oppslutning ville gitt et mer pålitelig datagrunnlag. Vi har vurdert at informasjonen fra kildene vi har benyttet, er tilstrekkelige til å vurdere kriteriene, og gir et tilfredsstillende grunnlag for å konkludere på problemstillingen.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til ordfører for uttalelse 14. februar 2025. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 28. februar 2025. Uttalelsen er gitt av kommunedirektør og varaordfører. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2).

I høringssvaret har kommunen kommentert revisjonens funn om avvik mellom eierskapsmeldingen og note 6 i årsregnskapet. Kommunens innspill er lagt til kapittel 2.1.2. Høringssvaret har ikke medført endringer i vurderinger eller konklusjon i rapporten.

1.5 Kommunalt eierskap¹

Kommunene har stor frihet i hvordan virksomheten kan organiseres. Når kommunestyret velger å legge deler av virksomheten i egne selskap, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. De styringsprinsipper som gjelder for den aktuelle organisasjonsformen, skal følges. Å styre gjennom selskapenes eierorganer har et mer indirekte preg enn politisk styring av den kommunale organisasjonen. Dette kan utfordre den demokratiske kontrollen.

De ulike selskapsformene har egne lover for hvordan virksomheten skal organiseres. Et fellestrekk er det klare skillet mellom selskapenes eierorgan og styreorgan. Oppgaven til eieren er å trekke opp ytre rammer gjennom eierstrategi, eierskapsmelding, selskapsavtale og vedtekter. Eierrollen utøves av eierrepresentanter i selskapenes eierorgan, eksempelvis i generalforsamling i aksjeselskap. Oppgaven til eierrepresentanten er å ivareta kommunens interesser. For å sikre demokratisk forankring av eierskapet, er det derfor viktig at kommunen har system for at vedtak som blir fattet i eierorganet er forankret i kommunestyret.

Selskapsforvaltningen skal ivaretas av selskapets styre, og den daglige ledelsen ivaretas av daglig leder. Styret skal forholde seg til de ytre rammene som er trukket opp av eierne. Innenfor disse rammene skal de ha ensidig søkelys på å ivareta selskapets interesser. Å bruke eiermakt til å gripe inn i selskapsforvaltningen, bryter med normene for hvordan selvstendige selskaper skal styres.

Eierstyring krever kompetanse, styringsverktøy og rolleavklaring. Temaet er en del av KS sitt folkevalgtprogram. KS har også kommet med anbefalinger om hvordan kommunene kan sikre godt eierskap, selskapsledelse og kontroll av fristilte selskaper. I kommuneloven av 2018 har kommunal eierskapsmelding blitt lovpålagt. Formålet med en eierskapsmelding er å gi politikerne en oversikt og bevissthet rundt eierrollen, slik at man sikrer god folkevalgt kontroll over eierinteressene. Kommunestyret skal fastsette generelle prinsipper for eierstyring, og angi hva som er kommunens formål med å eie det enkelte selskap.

I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon av selskapet, hvor det er selve virksomheten som blir undersøkt. Grensegangen mellom en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon, er plassert mellom oppgavene som hører til generalforsamlingen i aksjeselskap og representantskapet i interkommunale selskap, og oppgavene som ligger hos selskapets styre og ledelse.

¹ Delkapittelet om bakgrunnsinformasjon er utarbeidet med bakgrunn i KS' anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll: [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf \(ks.no\)](#), og er gjengitt i andre rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA med tema generell eierskapskontroll.

2 EIERENS STYRINGSKONTROLLER

2.1 Eierskapsmelding

2.1.1 Kriterie

- Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Den skal inneholde:
 - prinsipper for eierstyring
 - oversikt over eierskap
 - formål med eierskapet

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

2.1.2 Funn

Verdal kommunes eierskapsmelding ble sist behandlet og vedtatt i kommunestyret den 16. desember 2024 som del av sak 129/2024 *Økonomiplan 2025-2028 og Budsjett 2025*. I protokollen framgår det at eierskapsmeldingen vedtas i et eget punkt, sammen med en rekke andre punkter i vedtaket av økonomiplan og budsjett. I saksutredningen er det et kort avsnitt om eierskapsmeldingen. Selve eierskapsmeldingen er et kapittel i økonomiplanen og budsjett i verktøyet Framsikt. Opptak fra kommunestyrets møte viser at eierskapsmeldingen ikke ble nevnt under ordskiftet.

I oppstartsmøtet forteller ordfører og kommunedirektør at eierskapsmeldingen skal revideres årlig som del av arbeidet med budsjett og økonomiplan, etter ønske fra administrasjonen. Det har vært diskutert å ha dette som egen sak, men som del av budsjettprosessen og økonomiplanarbeidet kommer eierskapsmeldingen opp oftere og holdes mer aktuell. Dette blir på bekostning av synligheten til eierskapsmeldingen, men valget falt på at hyppighet var viktigere.

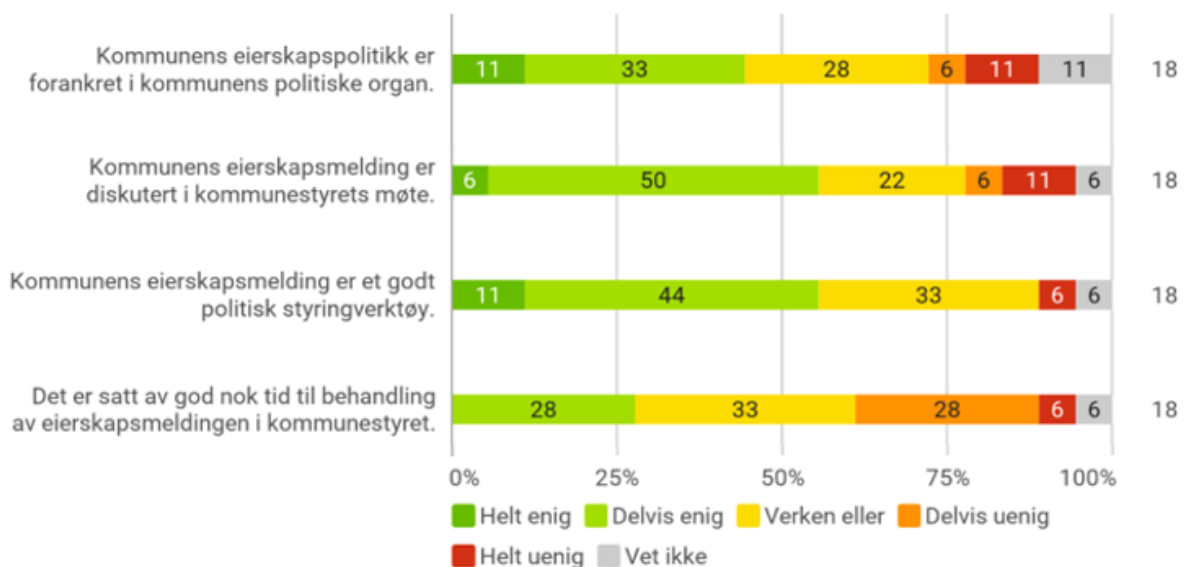
Revisor har vært i kontakt med KS for å avklare om måten eierskapsmeldingen behandles på er brudd på kommuneloven. KS' svar sier at det ikke er holdepunkter for å si at loven krever at eierskapsmeldingen behandles som egen sak. Imidlertid er formålet med bestemmelsen om at eierskapsmeldingen skal vedtas å sikre bevissthet hos politikerne omkring kommunens selskaper. Ifølge svaret fra KS taler dette for at eierskapsmeldingen behandles som egen sak.

I spørreundersøkelsen svarer 12 av 19 respondenter at de har deltatt i behandlingen av kommunens eierskapsmelding.

Figur 1 viser et utvalg resultater fra spørreundersøkelsens om kommunens eierskapsmelding.

Figur 1. Kommunens eierskapsmelding

Hvor enig eller uenig er du i disse påstandene (prosent, antall respondenter 18)?

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

10 av 18 respondenter svarer at de er helt eller delvis enig i at kommunens eierskapsmelding er diskutert i kommunestyremøte. 10 av 18 svarer at de er helt eller delvis enig i at kommunens eierskapsmelding er et godt politisk styringsverktøy. 5 av 18 svarer at de er delvis enig i at det er satt av god nok tid til behandling av eierskapsmeldingen i kommunestyremøte, ingen svarer «helt enig» på dette spørsmålet. (Figur 1).

8 av 18 oppgir at de mener at kommunens eierskapspolitikk er forankret i kommunens politiske organ (ikke vist i figur).

Eierskapsmeldingen kapittel 2 inneholder en punktliste med 9 punkter som sammenfatter Verdal kommunes overordnede **prinsipper for god eierstyring**. Disse er:

1. Eierskapet skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift.
2. Det skal være åpenhet knyttet til Verdal kommunes eierskap.
3. Verdal kommune fremmer sine interesser overfor selskapene gjennom generalforsamling og representantskap.

4. Kommunen gir som eier klare, langsiktige mål for selskapene. Styrende organ er ansvarlig for realisering av målene.
5. Eventuelle avkastningskrav bør være langsiktige, forutsigbare og knyttes til avkastning av innskutt kapital, og bygges inn i eierstrategien for det enkelte selskap.
6. Kommunen forventer at de ulike styrer jevnlig informerer eier om selskapets drift.
7. Styret skal se til at selskapet utarbeider og følger opp etiske retningslinjer.
8. Styrets godtgjøring og lederlønninger skal ligge på et moderat nivå i selskaper hvor kommunen er en betydelig eier.
9. Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse og mangfold.

Eierskapsmeldingen kapittel 6 inneholder en gjennomgang av Verdal kommunes eierinteresser. Kapitlet inneholder en **oversikt over eierskap**: aksjeselskap og interkommunale selskaper kommunen har eierandeler i, samt andre samarbeid kommunen deltar i. I tabellene 1 og 2 er eierskap og eierandeler listet slik de er gjengitt i eierskapsmeldingen. Tabell 1 sammenfatter eierskap i aksjeselskap, og tabell 2 eierskap i interkommunale selskap og samvirkeforetak. Selskapene reguleres av henholdsvis aksjeloven og IKS-loven.

I note 6 i kommunens årsregnskap 2023 står også Boligbyggerlaget Midt, Biblioteksentralen SA og Trøndelag Reiseliv AS oppført som selskaper kommunen har eierandel i. Disse er ikke nevnt i eierskapsmeldingen. Kommunen forklarer i sin uttalelse til utkast til rapport dette med at disse er selskaper som kommunen har liten eierandel i og hvor eierskapet er vurdert som lite vesentlig. Selskapene er derfor ikke nevnt i eierskapsmeldingen.

Tabell 1. Verdal kommunes eierskap 2024, Aksjeselskap

Selskap	Eierandel
Aksjeselskap	
Verdal boligselskap AS	100,00%
Veksttorget Holding AS <ul style="list-style-type: none"> • Veksttorget Marked AS • Veksttorget Service og tjenester AS • Veksttorget Arbeid og Kompetanse AS 	100,00%
Museene Arven AS	35,00%

Tindved Kulturhage AS	45,317%
Regionalt Pilegrimssenter Stiklestad AS	30,77%
Proneo AS	12,99%
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE)	8,80%
Helseplattformen AS	0,84%
Oi! Trønders Mat og Drikke AS	0,217%

Kilde: Verdal kommunes eierskapsmelding 2024

Tabell 2. Verdal kommunens eierskap 2024, Interkommunale selskap og samvirkeforetak

Interkommunale selskaper	
Nord-Trøndelag Krisesenter IKS	10,00%
KonSek Trøndelag IKS	4,00%
Lierne nasjonalparksenter IKS	5,00%
Innherred interkommunale legevakt	31,80%
Innherred Renovasjon IKS	16,60%
Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS	2,94%
Trondheim Havn IKS	8,00%
Brannvesenet Midt IKS	18,16%
Revisjon Midt-Norge SA	

Kilde: Verdal kommunes eierskapsmelding 2024

Videre, er det i eierskapsmeldingen gitt en grundigere presentasjon av aksjeselskapene og de interkommunale selskapene Verdal kommune deltar i, som informasjon som eierandel, styrets sammensetning, selskapets formål, økonomisk status og viktige hendelser i selskapet det siste året. Annet regionalt samarbeid er nevnt kort avslutningsvis.

Formålet med kommunalt eierskap er gjengitt i eierskapsmeldingens kapittel 4. Dette er en beskrivelse av formål med eierskap generelt, og er ikke knyttet til eierskap i det enkelte selskap.

I eierskapsmeldingen kapittel 3 har kommunen definert hovedmotiver for kommunalt eierskap. Disse er (utdrag):

- Finansielt eierskap: Hovedmålsettingen med finansielt eierskap er å oppnå økonomisk avkastning.
- Politisk eierskap: Ved politisk eierskap vil selskapet være et gjennomføringsorgan for politiske målsetninger. For offentlige eiere kan den samfunnsmessige verdiskapningen være formålet bak investeringen. Dette innebærer at den samfunnsøkonomiske nytten skal overstige kostnadene med å produsere denne nytten. I motsetning til bedriftsøkonomisk nyttemaksimering tas ikke bare egne inntekter og kostnader med i dette regnestykket.
- Blandingsformål: Kommunalt eierskap har både en finansiell og en politisk dimensjon.
- Andre formål: En sentral målsetning vil gjennom effektivisering å oppnå bedre tjenester for lavere eller uendrede kostnader. Interkommunale samarbeid er ofte opprettet med effektivisering som hovedformål.

I spørreundersøkelsen svarer 6 av 19 at de har deltatt i å angi formålet for kommunens eierskap i det enkelte selskap. På spørsmål om hva som er de største utfordringene for den folkevalgte styringen av eierinteressene var det mulig å velge flere svar. Flest, 10 av 18, har valgt alternativet *tydelige formål og målsettinger for å eie selskapene*.

I spørreundersøkelsen, svarer 7 av 18 at de er (helt eller delvis) enige i at kommunen har klare formål og målsettinger for sine eierskap. 5 av 18 svarer at de er (helt eller delvis) uenig i dette, mens 6 av 18 svarer nøytral eller vet ikke.

2.1.3 Revisors vurdering

Verdal kommune utarbeider minst en gang i valgperioden en eierskapsmelding som vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen inneholder:

- prinsipper for eierstyring
- oversikt over eierskap
- formål med kommunalt eierskap generelt, men ikke for enkelte selskap

Vi vurderer kriteriet som i hovedsak oppfylt. Kommunestyret vedtar eierskapsmeldingen årlig, som del av sak om budsjett og økonomiplan. Med bakgrunn i KS' uttalelse om dette punktet, vil vi peke på at dette kan innebære en risiko for kommunens eierstyring. Det er risiko for at prinsippene i eierskapsmeldingen ikke er tilstrekkelig kjent kommunestyret, og at folkevalgtes styring og kontroll med kommunale tjenester som er lagt til selskaper ikke er god nok. Formålet med bestemmelsen om at eierskapsmeldingen skal vedtas jevnlig er å sikre bevissthet hos politikere omkring kommunens selskaper. Når informasjon om eiermeldingen ligger som del av sak om budsjett og økonomiplan, er også informasjonen vanskelig tilgjengelig for publikum.

3 KOMMUNESTYRET SOM EIER

3.1 Opplæring

3.1.1 Kriterie

- Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring om eierstyring til folkevalgte.

3.1.2 Funn

Ifølge ordfører og kommunedirektør, har det etter konstituering av nytt kommunestyre i 2023 vært gitt en generell folkevalgtopplæring, men ikke opplæring spesielt om eierskap. Eierskap var et av flere tema i opplæringen, men ble ikke særlig vektlagt.

I spørreundersøkelsen, svarer 7 av 19 at de har deltatt i opplæring om eierstyring i kommunestyret. 10 av 19 svarer at de ikke har deltatt i opplæring om temaet, og 1 av 19 har svart *vet ikke*.

På spørsmål om hva som er de største utfordringene for den folkevalgte styringen av eierinteressene har 7 av 18 svart *opplæring om eierstyring* (mulighet for å velge flere alternativ).

3.1.3 Revisors vurdering

Det er ikke gjennomført tilstrekkelig opplæring om eierstyring av eide selskap til folkevalgte.

Vi vurderer kriteriet som ikke oppfylt. Det har vært gitt noe opplæring om eierstyring til kommunestyrets medlemmer, men temaet har vært lite vektlagt i folkevalgtopplæringen til siste kommunestyre. Resultater fra spørreundersøkelsen tyder på at opplæring om eierstyring ikke kan vurderes som tilstrekkelig.

3.2 Dialog mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten

3.2.1 Kriterie

- Det bør etableres rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.

3.2.2 Funn

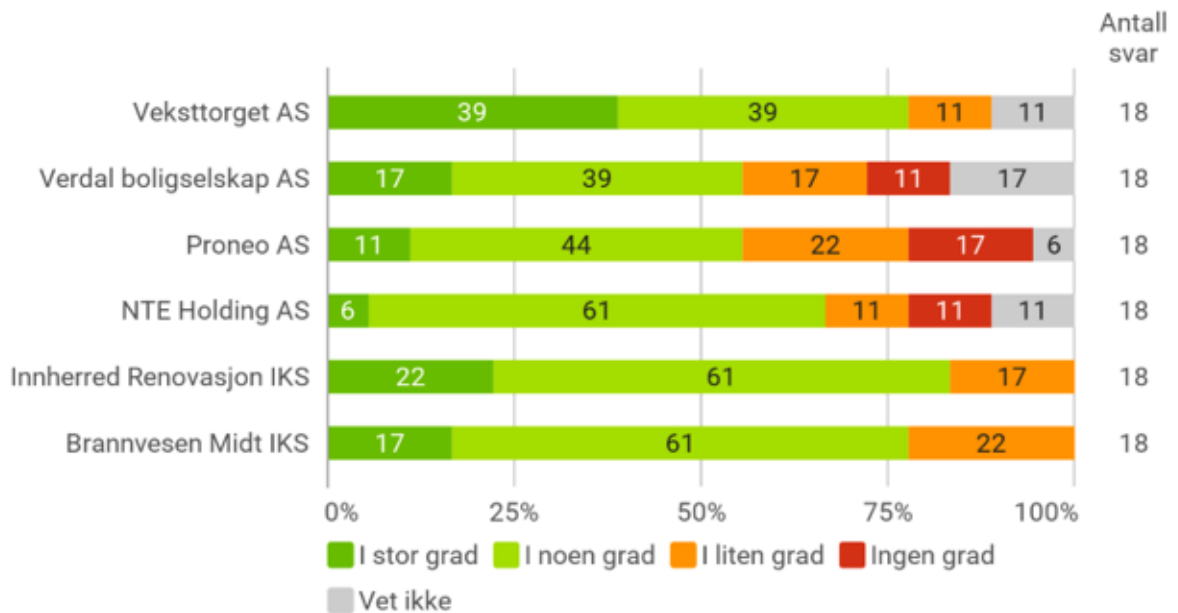
Ordfører forteller at han orienterer kommunestyret etter møter i eller ved ny informasjon fra selskaper der han er representant. Kommunen har ikke noe strukturert system for dialog eller tilbakemelding fra eierrepresentanter til kommunestyret. Dette er ikke satt i system.

Protokoller fra møter blir normalt ikke lagt frem som referatsaker i kommunestyret.

Kommunedirektør forteller at ordfører er opptatt av forankring og løpende orientering i formannskapet fra eierorganer. Dette gjelder eierorgan han deltar i, som er de fleste.

På undersøkelsens spørsmål om hva som er de største utfordringene for den folkevalgte styringen av eierinteressene har 8 av 18 svart *forankring av eierskapspolitikken i kommunestyret* og 7 av 18 svart *rapportering og informasjon om selskapenes virksomhet* (mulighet for å velge flere alternativ). Samtidig svarer et flertall at de opplever at kommunestyret i stor eller noen grad har styring og kontroll over kommunens eierinteresser i et utvalg selskaper (figur 2), og et flertall oppgir å ha god oversikt over kommunens eierinteresser (figur 3).

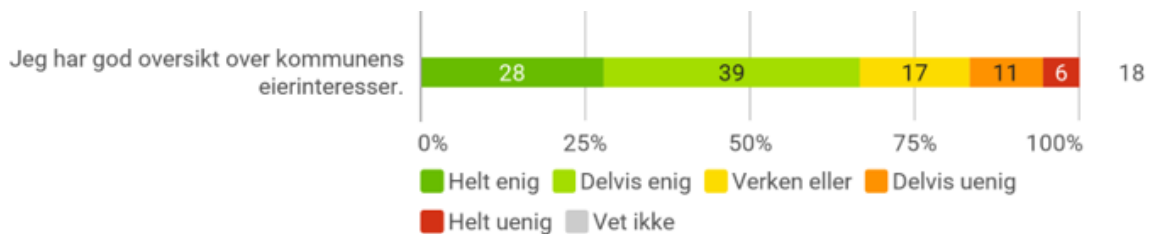
Figur 2. I hvilken grad opplever du at kommunestyret har styring og kontroll over kommunens eierinteresser i følgende selskap (prosent, antall respondenter 18)?

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 3. Kommunestyret som eier

Hvor enig eller uenig er du i disse påstandene (prosent antall respondenter 18)?

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

3.2.3 Revisors vurdering

Kommunen har ikke rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.

Vi vurderer kriteriet som i liten grad oppfylt. Utveksling av informasjon skjer i liten grad systematisk. Det er ikke etablert system for dialogen mellom kommunestyret og eierrepresentanten, men det er praksis for at ordfører orienterer kommunestyret om selskaper han er eierrepresentant til. Dette er mange av selskapene. Informasjon fra spørreundersøkelse viser at mange av informantene mener de har oversikt over kommunes eierinteresser generelt, og i utvalgte selskaper spesielt.

4 EIERREPRESENTASJON

Vi har foretatt et utplukk av selskaper hvor vi undersøker kommunens valg av eierrepresentant og deltakelse i generalforsamling og representantskap. Dette er Veksttorget AS, Verdal boligselskap AS, Proneo AS, NTE Holding AS, Innherred Renovasjon IKS, og Brannvesen Midt IKS.

4.1 Valg av eierrepresentant

4.1.1 Kriterie

- Kommunestyret bør utnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter

4.1.2 Funn

Ifølge ordfører og kommunedirektør, velger kommunestyret representanter til styrer, representantskap og generalforsamlinger. Disse velges når kommunestyret konstitueres. Ordfører og representant(er) fra det største opposisjonspartiet blir ofte valgt. Det er ikke formalisert retningslinjer for hvem som kan velges. Eierrepresentant utnevnes gjennom vedtak, for valgperioden. Det er enkelte tilfeller hvor kommunedirektør representerer på fullmakt, men dette er sjelden.

Ifølge eierskapsmeldingen er formannskapet generalforsamling i kommunens heleide aksjeselskap. Dette gjelder Veksttorget AS og Verdal Boligselskap AS. Ordfører er valgt som eierrepresentant i Proneo AS.

Verdal kommunens hjemmeside² har en oversikt over politiske utvalg og folkevalgte, herunder representanter til eiermøte i NTE Holding AS og medlemmer i representantskap i interkommunale selskap. Representanter til eiermøte³ i NTE skal være ordfører, kommunedirektør og en politisk representant fra det største mindretallspartiet i kommunestyret.

Tabell 3. Representanter til eiermøte (generalforsamling) i NTE Holding AS

Knut Snorre Sandnes (H)	Ordfører
Geir Olav Jensen	Kommunedirektør
Trine Reitan (AP)	Gruppeleder Verdal Arbeiderparti

² <https://www.verdal.kommune.no/politikk-planer-og-organisasjon/politikk/politiske-utvalg-og-folkevalgte/>

³ Tolkes som generalforsamling

Kilde: <https://www.verdal.kommune.no/politikk-planer-og-organisasjon/politikk/politiske-utvalg-og-folkevalgte/>

Tabell 3 og 4 viser valgte eierrepresentanter til Innherred Renovasjon IKS og Brannvesen Midt IKS. Med unntak av to av varamedlemmene, er alle valgte medlemmer av kommunestyret i Verdal. Ordfører er medlem til begge representantskapene.

Tabell 4. Eierrepresentanter i Innherred Renovasjon IKS

Medlemmer	Varamedlemmer
Knut Snorre Sandnes (H)	Oddleiv Aksnes (H)
Marit Voll (SP)	Hilde Daleng (SP)
	Maj Anita Nesse Mo (VDL)
	Karl Bernhard Hoel (SP)
Tor Martin Nordtømme (AP)	Torunn Rotmo (AP)
	Trine Reitan (AP)

Kilde: <https://www.verdal.kommune.no/politikk-planer-og-organisasjon/politikk/politiske-utvalg-og-folkevalgte/>

Tabell 5. Eierrepresentanter i Brannvesen Midt IKS

Medlemmer	Varamedlemmer
Knut Snorre Sandnes (H)	Hilde Daleng (SP)
	Marit Voll (SP)
Geir Singstad (AP)	Trine Reitan (AP)
	Jan Roger Ingvaldsen (INP)

Kilde: <https://www.verdal.kommune.no/politikk-planer-og-organisasjon/politikk/politiske-utvalg-og-folkevalgte/>

I spørreundersøkelsen sier 14 av 19 at de i kommunestyret har deltatt i valg av kommunens eierrepresentant(er) til selskaper.

4.1.3 Revisors vurdering

Kommunestyret har utnevnt sentrale folkevalgte som eierrepresentanter.

Vi vurderer kriteriet som oppfylt. Vurderingen er gjort med bakgrunn i undersøkelse av et utvalg selskaper.

4.2 Representasjon i eierfora

4.2.1 Kriterie

- Eierrepresentantene bør delta i selskapenes eierfora

4.2.2 Funn

Vi har undersøkt kommunen representasjon i de siste tre årene. Det betyr at det er ulike eierrepresentanter vi undersøker, i ulike valgperioder.

Tabell 6. Deltakelse i eierfora i utvalgte selskaper

Selskap	Deltakelse 2022	Deltakelse 2023	Deltakelse 2024
Veksttorget AS	Ja, 1/1 møte	Ja, 1/1 møte	Ja, 1/1 møte
Verdal boligselskap AS	Ja, 1/1 møte	Ja, 1/1 møte	Ja, 1/1 møte
Proneo AS	Ja, 1/1 møte	Ja, 1/1 møte	Ja, 1/1 møte
NTE AS	Ja, 1/1 møte	Ja, 1/1 møter	Ja, 2/2 møter
Innherred Renovasjon IKS	Ja, 2/2 møter	Ja, 2/2 møter	Ja, 2/2 møter*
Brannvesen Midt IKS	Ja, 4/4 møter*	Ja, 2/2 møter*	Ja, 2/2 møter*

*Forfall 1 rep ved et av møtene

Kilde: Møteprotokoller og samtale med daglig leder

4.2.3 Revisors vurdering

Eierrepresentantene har deltatt i selskapenes eierfora

Vi vurderer kriteriet som oppfylt. Protokoller fra møter i et utvalg selskaper viser at kommunen har vært representert i møter i eierfora de siste tre årene. Ved noen tilfeller har 1 av 2 eller 2 av 3 representanter møtt til representantskap (1 forfall). Dersom ikke alle møter kan det svekke kommunens innflytelse i stemmeavgivning. Tilstedeværelse i eierfora er vesentlig for at kommunen skal kunne utøve eierstyringen.

4.3 Myndighet

4.3.1 Kriterie

- Myndigheten til kommunens eierrepresentant bør være tydelig avklart

4.3.2 Funn

Kommunestyret velger eierrepresentanter når kommunestyret konstitueres. Eierrepresentant utnevnes gjennom vedtak, for valgperioden. For heleide aksjeselskaper, er formannskapet generalforsamling I Eierskapsmeldingens kapittel 2 står det at «Generalforsamlingsfullmakten behandles i Verdal kommunestyre for hver valgperiode i forbindelse med revidering av kommunens delegasjonsreglement. Der gis ordfører eller kommunedirektør ved ordførers fravær, i medhold av kommuneloven, delegert myndighet til å oppnevne representanter til generalforsamlinger, årsmøter ol. Dersom ikke annet er bestemt.»

I spørreundersøkelsen svarer 4 av 18 at de er (helt eller delvis) enig i roller, ansvar og myndighet i eierskapsaker er tydelig avklart. 7 av 18 svarer at de er (helt eller delvis) uenig i dette, og 7 av 18 svarer nøytral eller vet ikke.

Videre, er det spurt om kommunestyret gis god mulighet til å fastsette mandat for kommunens eierrepresentant. 9 av 18 svarer nøytral eller vet ikke. 6 av 18 svarer at de er (helt eller delvis) enig, og 3 av 18 svarer at de er (helt eller delvis) uenig i at kommunestyret gis god mulighet til å fastsette mandat for representanten.

På spørsmål om hva som er de største utfordringene for den folkevalgte styringen av eierinteressene, har 8 av 18 svart *roller, ansvar og myndighet i eierskapsaker* (flere valg mulig).

4.3.3 Revisors vurdering

Myndigheten til kommunens eierrepresentant er ikke tilstrekkelig avklart

Vi vurderer kriteriet som i liten grad oppfylt. Svar fra spørreundersøkelsen viser at myndighet ikke oppleves som tilstrekkelig avklart. Sett sammen med tidligere funn om at formål med det enkelte eierskap ikke er presisert i eierskapsmeldingen, kan dette tyde på at kommunestyret ikke i tilstrekkelig grad har fått satt tydelige føringer som eierrepresentanten skal styre etter.

5 EIERMØTER OG DIALOG MED SELSKAPET

5.1 Eiermøter

5.1.1 Kriterie

- Det bør avholdes jevnlige eiermøter med selskapene

5.1.2 Funn

I eierskapsmeldingens kapittel 2 står det at Verdal kommune skal ta initiativ til at det gjennomføres eiermøter i de ulike selskapene.

Ordfører og kommunedirektør forteller at eiermøter har kommet mer på dagsorden de siste to årene, i etterkant av siste eierskapskontroll i kommunen. Dette er nå en fast ordning innenfor enkelte selskaper. For øvrig gjennomføres eiermøter løpende ut ifra pågående saker.

5.1.3 Revisors vurdering

Det avholdes ikke jevnlige eiermøter i alle selskaper.

Vi vurderer kriteriet som i hovedsak oppfylt. Det mangler systematikk i deltakelse i eiermøter. Imidlertid har kommunen viet dette mer fokus de siste årene, og i tilfeller hvor det pågår saker i selskapene av interesse, deltar kommunen i eiermøte.

5.2 Årlig rapport om selskapene

5.2.1 Kriterie

- Kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden for selskapene

5.2.2 Funn

Ifølge kommunedirektør, er noen selskaper, som Proneo AS, Tindve Kulturhage AS og Museene Arven AS, inne og orienterer til kommunestyret årlig. For de heleide aksjeselskapene, er formannskapet generalforsamling. Disse vies dermed mindre fokus i kommunestyret. Ved enkelte selskaper og i forbindelse med særskilte hendelser, orienteres kommunestyret av ordfører eller kommunedirektør.

I spørreundersøkelsen svarer 12 av 18 at de er (helt eller delvis) enige i at kommunestyret får god rapportering om selskapenes virksomhet og resultat. 9 av 18 sier at de er (helt eller delvis) enige i at kommunestyret får god informasjon om møter i generalforsamlinger og representantskap.

5.2.3 Revisors vurdering

Kommunestyret får årlig rapport om tilstanden for noen av selskapene.

Vi vurderer kriteriet som delvis oppfylt. Kommunestyret får ikke rapport om alle selskapene, men resultater fra spørreundersøkelsen viser at et flertall mener de får god rapportering om selskapenes virksomhet og resultat. Formannskapet, som generalforsamling i kommunens heleide aksjeselskaper sikrer at informasjon om disse selskapene når mange av de folkevalgte. Imidlertid, er det en risiko for at resten av kommunestyret i mindre grad holdes oppdatert. Eierskapsmeldingen kan benyttes til dette formålet.

6 SAMMENSETNING OG VALG AV STYRE

6.1 Valgkomité

6.1.1 Kriterie

- Det bør vedtektsfestes en ordning med bruk av valgkomité ved valg av styre

6.1.2 Funn

Ordfører og kommunedirektør forteller at de fleste selskapene har utarbeidet instruksjer for nominasjon av kandidater. Heleide selskaper, som Veksttorget AS og Verdal boligselskap AS, har ikke valgkomité.

Tabell 7. Vedtektsfesting av valgkomité

Selskap	Vedtektsfestet bruk av valgkomité
Veksttorget AS	Nei
Verdal boligselskap AS	Nei
Proneo AS	Nei, men praksis for bruk av valgkomité
NTE AS	Ja
Innherred Renovasjon IKS	Ja
Brannvesen Midt IKS	Ja

Kilde: Selskapenes vedtekter, selskapsavtaler og daglige leder

6.1.3 Revisors vurdering

Det er for noen av selskapene vedtektsfestet bruk av valgkomité ved valg av styre

Vi vurderer kriteriet som delvis oppfylt. Kommunens heleide AS har ikke valgkomité.

6.2 Retningslinjer til valgkomité

6.2.1 Kriterie

- Valgkomiteen bør ha retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse

6.2.2 Funn

I kommunens eierskapsmelding (2024) sier overordnet prinsipp for god eierstyring nr. 9 at «styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse og mangfold.»

Videre i eierskapsmeldingens kapittel 2 står det at «styret bør sammensettes slik at det kan ivareta aksjonærfellesskapets interesser og selskapets behov for kompetanse og mangfold. Det bør tas hensyn til at styret kan fungere godt som et kollegialt organ. Styret må være en ressursbase som tilfører innsikt og kunnskap på de områder som er viktige for virksomhetens utvikling, vekst og lønnsomhet... Ved rekruttering av styrerepresentasjonen bør følgende hensyn ivaretas/vurderes:

- Kompetanse- og kunnskapshensyn
- Mangfold
- Habilitet
- Roller»

6.2.3 Revisors vurdering

Eierskapsmeldingen har føringer for at eide selskaper skal ha egne retningslinjer for valg til styret

Vi vurderer kriteriet som delvis oppfylt. I eierskapsmeldingen er det overordnede og generelle forventninger til styremedlemmer i selskaper kommunen eier. Eierskapsprinsippene er føringer for eierrepresentantene. Det er representantenes ansvar at eierorganene får på plass slike bestemmelser i vedtekter eller selskapsavtale. Vi har ikke undersøkt hvordan kommunens forventninger i eierskapsmeldingen er signalisert av eierrepresentantene til selskapene.

6.3 Habilitet og rollekonflikter

6.3.1 Kriterie

- Eier bør ha rutiner for å unngå inhabilitet og rollekonflikter i forbindelse med valg til styrer

6.3.2 Funn

Kommunedirektør forteller at ordfører og kommunedirektør i utgangspunktet ikke har styreverv i selskaper kommunen er en del av.

Habilitet og roller er hensyn som skal ivaretas ved valg til styrer, ifølge eierskapsmeldingens kapittel 2. Revisor har sett på styremedlemmer i utvalgte selskaper kommunen er eier i. Vi finner ikke at styremedlemmer i disse selskapene har politiske verv i kommunen.

Som gjengitt over, i avsnitt om *myndighet*, tyder resultatene fra spørreundersøkelsen på at en stor del av kommunestyrets medlemmer mener at roller, ansvar og myndighet i eierskapsaker ikke er tydelig avklart. Dette trekkes også frem i undersøkelsen spørsmål om hva som er de største utfordringene for den folkevalgte styringen av eierinteressene.

6.3.3 Revisors vurdering

Eier har ikke skriftlige rutiner for å unngå inhabilitet og rollekonflikter i forbindelse med valg til styrer

Vi vurderer kriteriet som i hovedsak oppfylt likevel. Kommunen har praksis for å vurdere habilitet ved valg til styrer.

6.4 Godtgjøring

6.4.1 Kriterie

- Eier bør ha en prinsipiell avklaring omkring styregodtgjørelser

6.4.2 Funn

Blant kommunens 9 overordnede prinsipper for god eierstyring i eierskapsmeldingen fra 2024, er prinsippet om at «styrets godtgjøring og lederlønninger skal ligge på et moderat nivå i selskaper hvor kommunen er en betydelig eier.» (nr. 8)

På spørreundersøkelsens spørsmål til valgte eierrepresentanter, svarer 5 av 9 at de har deltatt i prinsippdiskusjoner om styrehonorar. Blant kommunestyrets medlemmer, svarer 8 av 19 at de har deltatt i slike diskusjoner.

Kommunedirektør forteller at han overfor sine medarbeidere har gitt uttrykk for at dersom ansatte har styreverv på grunn av funksjonen sin og utøvelse av vervet stort sett skjer i arbeidstiden, bør de ikke motta honorar.

6.4.3 Revisors vurdering

Prinsipp for godtgjøring av styreverv er omtalt/vedtatt i kommunens eierskapsmelding.

Vi vurderer kriteriet som oppfylt. Imidlertid, viser resultater fra spørreundersøkelsen at en stor andel av kommunestyret ikke opplever å ha deltatt i en slik diskusjon. I kommunestyremøtet hvor eierskapsmeldingen ble vedtatt, ble ikke eierskapsmeldingens innhold diskutert, og dermed ikke prinsipper for styregodtgjørelser.

7 KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

7.1 Konklusjon

Vi konkluderer med at Verdal kommunes eierstyring i noen grad skjer i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer.

Konklusjonen er basert på følgende:

- Funn fra spørreundersøkelsen antyder at kommunestyret har ikke fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring
- Kommunen har ikke rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten
- Myndigheten til kommunens eierrepresentant er ikke tilstrekkelig avklart
- Det avholdes ikke jevnlig eiermøter i alle selskaper
- Funn fra spørreundersøkelsen tyder på at mange av kommunestyrets medlemmer ikke opplever å være tilstrekkelig kjent med eierskapsmeldingens innhold og prinsipper. Dette kan ha sammenheng med at meldingen vies lite oppmerksomhet når den behandles som del av budsjett- og økonomiplansaken og ikke som en egen sak.

7.2 Anbefalinger

- Løfte frem eierstyring og eierskapsmeldingen i kommunestyret, med formål om å bevisstgjøre kommunestyret som eier og gi de folkevalgte muligheten til aktivt å utøve eierstyring.
- Gjennomgå revisors vurdering og svakhetene som kommer frem om kommunens eierstyring.

KILDER

Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven), LOV-2018-06-22-83

Lov om aksjeselskaper (Aksjeloven), LOV-1997-06-13-44

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven), LOV-1999-01-29-6

Proposisjonen til ny kommunelov, Prop 46 L (2017-2018)

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, FOR-2019-06-17-904

KS, *KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll*, 2020. Hentet fra [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf \(ks.no\)](#)

NKRF (2020), *NKRFs standard for forvaltningsrevisjon*, RSK001

NKRF (2020) *NKRFs standard for eierskapskontroll*, RSK002

Verdal kommunes eierskapsmelding, 2024

Protokoller fra generalforsamlinger og representantskapsmøter i utvalgte selskaper som Verdal kommune eier

Vedtekter i utvalgte selskaper som Verdal kommune eier

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I henhold til NKRFs standard for eierskapskontroll utarbeides det også kriterier her.

Deler av utledningen er hentet fra utledning av kriterier i tidligere eierskapskontroller gjort av Revisjon Midt-Norge SA.

Eiernes styringsdokumenter

Kommunelovens § 26-1 første ledd stiller krav til at kommunene skal utarbeide en eierskapsmelding minst en gang i valgperioden. Eierskapsmeldingen skal vedtas av kommunestyret. I § 26-1 andre ledd stilles det følgende krav til eierskapsmeldingens innhold:

- Kommunens prinsipper for eierstyring
- Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser i eller tilsvarende
- Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomheter som nevnes

I proposisjonen til ny kommunelov (Prop 46 L (2017-2018)), framgår det at eierskapsmeldingen bør omfatte mer enn aksjer og andeler. «Videre er det viktig at eierskapsmeldingen gir en oversikt over kommunens selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresse eller tilsvarende interesse i. Etter utvalgets oppfatning bør eierskapsmeldingen omfatte alle virksomheter, uavhengig av organisasjonsform, og uavhengig av eierandelens størrelse. Eierskapsmeldingen skal derfor (selvsagt) omtale aksjeselskaper og interkommunale samarbeid etter IKS-loven. Dette gjelder uansett om kommunen bare er deleier i aksjeselskapet, og om det er et samarbeid mellom mange kommuner. Også samvirkeforetak, kommunalt oppgavefelleskap (dagens interkommunale samarbeid etter § 27), vertskommunesamarbeid og stiftelser som kommunen har en spesiell interesse i, bør ifølge utvalget tas med i en eierskapsmelding. Selv om kommunale foretak er en del av kommunen som juridisk person og derfor ikke er

selskaper som kommunen har eierinteresse i, er hensynene og ideene bak eierstyring og eierskapsmelding også viktige for kommunale foretak.» Kommuneleven § 4-1 stiller også krav til at kommunen aktivt skal informere om egen virksomhet og om virksomhet som andre rettssubjekter utfører på vegne av kommuner og fylkeskommuner. De skal også legge til rette for at alle kan få tilgang til slik informasjon.

Kriterier:

- *Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Den skal inneholde:*
 - *prinsipper for eierstyring*
 - *oversikt over eierskap*
 - *formål med eierskapet*

Kommunestyret som eier

KS anbefaling nr. 3 sier at kommunestyret bør få tid til kompetanseutvikling knyttet til eierskap for samtlige folkevalgte tidlig i perioden. Dette vil gi kommunestyremedlemmene et kunnskapsgrunnlag som eier av ulike selskapet.

KS anbefaling nr. 7 sier at eierstyring skal utøves innenfor rammene av kommunestyrets vedtak og at eierstyringen skal skje gjennom eierorganet for selskapene. For at kommunestyret skal kunne utøve eierrollen bør det få informasjon om selskapene de eier og informasjon fra selskapene må settes i system. KS anbefaling nr. 7 sier videre at for aksjeselskap og interkommunale selskapet bør det etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganet, som forankres i eierskapsmeldingen. Slik kan eier sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet.

Verdal kommune har angitt 9 overordnede prinsipper for god eierstyring i Eierskapsmeldingen fra 2024. Prinsipp 4 er: «Kommunen gir som eier klare, langsiktige mål for selskapene. Styrende organ er ansvarlig for realisering av målene.»

Kriterier:

- *Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring om eierstyring til folkevalgte.*
- *Det bør etableres rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten.*

Eierrepresentasjon

Kommunestyret er kommunens øverste myndighet og dermed den formelle utøveren av eierskapet. Det er vanlig at kommunestyret velger noen til å representere kommunen i selskapenes eierorganer og kommunelovens § 5-3 hjemler intern delegasjon fra kommunestyret til andre folkevalgte organ, ordfører eller kommunedirektør.

Eierskapet utøves i eierorganene. Eierorganet i et aksjeselskap er generalforsamling, mens eierorganet i et interkommunalt selskap er representantskap. KS anbefaling nr. 7 sier at som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet. Når en eierrepresentant er valgt til å representere kommunen bør vedkommende møte i eierorganet.

Når kommunestyret velger noen til å representere kommunen i eierorganene, ligger det implisitt at vedkommende skal ivareta kommunens eierinteresser. Kommunestyret kan legge føringer for hvordan dette eierskapet skal utøves. Overordnede føringer legges i kommunens eierskapsmelding. I tillegg kan kommunestyret behandle saker som eierrepresentanten skal følge opp i eierorganene. I interkommunale selskap kan kommunestyret gi eierrepresentanten bundet mandat. Hvis kommunen legger sterke føringer på et selskap, kan dette hemme selskapets konkurransedyktighet. Eierutøvelsen i eierorganet omfatter fastsettelse av vedtekter (aksjeloven § 5-18, selskapsavtale i IKS-loven § 4), valg av styre (aksjeloven § 6-3, IKS-loven § 10) og fastsettelse av styrets godtgjørelse (aksjeloven § 6-10). I tillegg gir § 5-11 aksjeeierne rett til å få saker behandlet på generalforsamlingen.

Fastsettelse av vedtekter er i aksjeloven og IKS-loven tillagt henholdsvis generalforsamlingen og representantskapet. I interkommunale selskaper tilsvare selskapsavtalen vedtektene og § 4 i IKS-loven sier at kommunestyret skal vedta avtalen og det kreves tilslutning fra alle deltakere. For interkommunale selskaper er behandlingen av selskapsavtalen i kommunestyrene en betingelse for at selskapsavtalen skal være gyldig.

For aksjeselskaper sier aksjeloven § 5-18 at beslutningen om å endre vedtektene treffes av generalforsamlingen, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov. Når et aksjeselskap stiftes av de som skal tegne aksjer i selskapet, skal det opprettes et stiftelsesdokument som kan inneholde selskapets vedtekter. Det ligger ingen automatikk i at kommunestyret involveres i saker med vedtektsendringer i henhold til aksjeloven, men det kan stilles spørsmål med om dette er en sak som burde vært behandlet ettersom det ikke er en ordinær årsmøtesak.

Kriterier:

- *Kommunestyret bør utnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter*
- *Eierrepresentantene bør delta i selskapenes eierfora*
- *Myndigheten til kommunens eierrepresentant bør være tydelig avklart*

Eiermøter og dialog med selskapet

KS anbefaler (nr. 6) at det holdes jevnlig eiermøter mellom kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet. Et eiermøte er et uformelt og uforpliktende møte der det ikke skal treffes vedtak, men hvor både eieren og selskapet kan ha gjensidig informasjonsutveksling, forventningsavklaringer og drøfte generell utvikling og rammevilkår for virksomheten.

Eierstyring skal formelt skje i representantskapet eller generalforsamlingen.

KS anbefaler (nr. 4) at kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden (økonomi, spesielle forhold osv.) for selskapene, i tillegg til den pålagte eierskapsmelding i henhold til kommuneloven § 26-1.

Kriterier:

- *Det bør avholdes jevnlig eiermøter med selskapene*
- *Kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden for selskapene*

Sammensetning og valg av styre

KS anbefaler (nr. 9) at eier gjennom selskapets eierorgan bør sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene. KS anbefaler (nr. 10) at det i vedtektene eller selskapsavtalen bør fastsettes at valg av styrer i kommunalt eide selskaper bør skje ved bruk av valgkomité. Det bør lages retningslinjer som regulerer komitéens arbeid. (nr. 10). Dette er også knyttet til KS anbefaling nr. 12 om å lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene. KS anbefaling nr. 13 sier at som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i styrene i datterselskap, blant annet begrunnet i habilitetsutfordringer.

KS anbefaler (nr. 15) at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør derfor ikke sitte i styrer i selskaper. I kommunalt eide selskaper kan det fort oppstå uheldige rollekonflikter som det bør være åpenhet omkring og som bør vurderes i forbindelse med valg til styrer og eventuell andre sentrale verv.

Aksjelovens § 6-10 gir generalforsamlingen myndighet til å fastsette styrets godtgjørelse. KS anbefaling nr. 16 sier at kommunen, i forbindelse med eierskapsmeldingen, bør ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar.

Kriterier:

- *Det bør vedtektsfestes en ordning med bruk av valgkomité ved valg av styre*
- *Valgkomiteen bør ha retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse*
- *Eier bør ha rutiner for å unngå inhabilitet og rollekonflikter i forbindelse med valg til styret*
- *Eier bør ha en prinsipiell avklaring omkring styregodtgjørelser*

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

Verdal kommune

Kommunedirektør

Anna Ølnes

Deres ref

Vår ref

2024/14343-4

Saksbehandler

Geir Olav Jensen
Mob:95054696

Dato

28.02.2025

Uttalelse - Foreløpig rapport: Eierskapskontroll

Vi viser til mottatt rapportutkast den 14.02.25 vedrørende generell eierskapskontroll i Verdal kommune. Rapporten beskriver etter vår vurdering dagens praksis på en god og grundig måte. Vi har likevel behov for å komme med noen tilbakemeldinger knyttet til metode og enkelte funn i rapporten:

- Revisjonen peker på at middels svarprosent gjør at det kan stilles spørsmål knyttet til datagrunnlaget i rapporten. Vi støtter revisjonens vurdering av at grunnlaget er tilstrekkelig, og har ikke kjennskap eller grunn til å tro at dette ikke er representativt for det politiske nivået.
- I kapittel 2.2.1 *Funn* viser revisjonen til avvik mellom eierskapsmeldingen og note 6 i årsregnskapet. Alle selskap det vises til har eierandeler mellom kr. 1.200-3.000. Disse er vurdert som lite vesentlig og dermed utelatt fra eierskapsmeldingen. Omfanget av eierpostene kunne med fordel vært omtalt i rapporten, når avviket vies oppmerksomhet.
- I kapittel 5.2 *Årlig rapport om selskapene* viser rapporten at kommunestyret får årlig rapport om tilstanden i enkelte selskap. Dette gjelder muntlige orienteringer tilknyttet ordinære politiske møter. Verdal kommune har valgt en løsning med årlig rullering av eierskapsmeldingen, noe som også er ut over minimumskravet i lovverket. Dette en løsning som vi i stor grad mener ivaretar anbefalingen i KS sin veileder om eierskap vedrørende årlig rapportering. Dette ved at økonomisk tilstand og vesentlige forhold i selskapene i stor grad blir synliggjort samlet for kommunestyret gjennom oppdatert informasjon tilknyttet hvert selskap.

Rapporten kommer med gode anbefalinger som blir viktig i evalueringen av dagens praksis, og blir dermed relevant i vårt videre forbedringsarbeid. Revisjonens endelige anbefalinger vil bli registrert i vårt kvalitetssystem for dokumentert oppfølging. Videre vil anbefalingene bli vurdert i planleggingen ved ytterligere folkevalgtopplæring i valgperioden.

Med hilsen

Hilde Daleng
Varaordfører

Geir Olav Jensen
Kommunedirektør

Postboks 24, 7651 Verdal | Besøksadresse: Rådhusgata 2
Telefon: 74 04 82 00 | Org.nr.: 938587418 | postmottak@verdalkommune.no |
[Sikker digital post med eDialog](#) | www.verdalkommune.no

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Orientering fra kommunedirektøren – Informasjonssikkerhet, personvern og taushetsplikt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

08/25

Saksbehandler Liv Tronstad**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/542 - 19

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har bedt om en orientering om informasjonssikkerhet, personvern, taushetsplikt på generelt grunnlag og samtidig sett opp mot helseplattformen, jf kontrollutvalgets årsplan samt kontrollutvalgets behandling og vedtak i sak 04/25.

På nettsiden til helsedirektoratet står det blant annet følgende i tilknytning til personvern, informasjonssikkerhet og taushetsplikt:

Informasjonssikkerhet handler om å håndtere risiko relatert til informasjon og behandling av personopplysninger. Informasjonens integritet, tilgjengelighet og konfidensialitet skal sikres. God informasjonssikkerhet er viktig for å kunne utøve forsvarlige helsetjenester. For å kunne håndtere risiko på en god måte, må alle avhengigheter i virksomheten inngå i risikovurderingen. Dette kan blant annet være IKT-løsninger, Medisinsk utstyr, og operasjonell teknologi (OT).

Personvern kan defineres og beskrives på ulike måter. Uansett hvilken innfallsvinkel som velges, står det enkelte menneskets ukrenkelighet og krav på respekt fra andre mennesker, respekt for egen integritet og privatlivets fred sentralt. Personvern er derfor nær knyttet til enkeltindividets muligheter for privatliv, selvbestemmelse og selvutfoldelse.

Personvernforordningen (GDPR) regulerer personopplysningsvernet. Personopplysninger skal behandles etter prinsippene i personvernforordningen art. 5 og de registrertes rettigheter skal sikres.

En viktig del av dette er det personvernforordningen art. 32 kaller personopplysningssikkerhet. Det er det samme som informasjonssikkerhet for personopplysninger. For å ivareta personvernet er det f.eks. viktig å ha solide informasjonssikkerhetstiltak på plass for å beskytte personopplysningene mot uautorisert tilgang eller lekkasjer. På samme måte er god kontroll på informasjonssikkerhet avhengig av respekt for personvernet og riktig behandling av personopplysninger.

Helselovgivningen har mange regler knyttet til behandlingen av helseopplysninger. Virksomheter i helse- og omsorgssektoren må sørge for at behandlingen av helse- og personopplysninger skjer i samsvar med både Personopplysningsloven og helselovgivningen.

Helsepersonells taushetsplikt innebærer både en plikt til å tie og en aktiv plikt til å hindre at uvedkommende får tilgang til taushetsbelagt informasjon. Virksomheter i helse- og omsorgstjenesten har et ansvar for å tilrettelegge arbeidet på en slik måte at helsepersonell reelt kan overholde taushetsplikten. Virksomheten skal sørge for at

alt personell som gis tilgang til helse- og personopplysninger og annen informasjon underlagt taushetsplikt, er kjent med sin taushetsplikt.

Virksomheten skal legge til rette for at personellet ivaretar taushetsplikten. Dette bør minst sikres gjennom

- tilgangsstyring, logging og etterfølgende kontroll
- sikring av informasjonssystemer
- rutiner, opplæring og informasjon
- utforming av fysiske lokaler

Mange av disse punktene kan overføres til andre områder i kommunen.

Vurdering

For at kontrollutvalget skal holde seg oppdatert og kjent med forhold i kommunen kan kontrollutvalget be kommunaldirektøren møte og gi en orientering.

Kommunedirektøren er bedt om orientering om å orientere om kommunens arbeide med informasjonssikkerhet, personvern og taushetsplikt på generelt grunnlag og samtidig sett opp mot helseplattformen.

God sikkerhet for at «kommunale brukere» (barn, elever, pasienter m.m.) skal få de «tjenester» de har rett og krav på, krever at opplysninger lagres av kommunen, at opplysningene er korrekte, oppdaterte, kan deles mellom ansatte som trenger tilgang, og at alle har tillit til system og til ansatte.

Så fremt det ikke kommer frem informasjon som kontrollutvalget ønsker å følge opp, er det lagt opp til at kontrollutvalget kan ta informasjonen til orientering. Dersom kontrollutvalget ønsker å følge opp saken må kontrollutvalget vurdere på hvilken måte det skal følges opp.

Orientering fra kommunedirektøren – Erfaring med kommunal beredskap etter uvær

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

09/25

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/542 - 18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Ikke trykte vedlegg

Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-06-25-45/KAPITTEL_5#%C2%A714

Forskrift om kommunal beredskapsplikt

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-08-22-894>

Saksopplysninger

Viser til kontrollutvalgets behandling og vedtak i sak 04/25 der kontrollutvalget ønsket en orientering fra kommunedirektøren om hvordan den kommunale beredskapen fungerte i forbindelse med uværet fredag den 17. januar i år. Kontrollutvalget ønsket at det spesielt ble lagt vekt på områder innenfor helse og teknisk.

I ettertid har det vært uvær torsdag den 6. mars, der det også var straumbrudd og ødeleggelser på kommunal bygningsmasse.

Kommunen har et ansvar i henhold til sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskap om å være forberedt på å håndtere uønskede hendelser. Med utgangspunkt i kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse skal kommunen ha utarbeidet en overordnet beredskapsplan. Denne skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen samt samordnet med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner.

På bakgrunn av uvær er det nå bedt om en orientering fra kommunedirektøren om hvordan den kommunale beredskapen har fungert.

Vurdering

For at kontrollutvalget skal holde seg oppdatert og kjent med forhold i kommunen kan kontrollutvalget be kommunaldirektøren møte og gi en orientering.

Kommunen skal etter uønskede hendelser evaluere krisehåndteringen. Evalueringen kan gi grunnlag for å foreta endringer i risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplaner.

Kommunedirektøren er bedt om en orientering om hvordan den kommunale beredskapen fungerte i forbindelse med uværet 17. januar og 6. mars i år.

Så fremt det ikke kommer frem informasjon som kontrollutvalget ønsker å følge opp, er det lagt opp til at kontrollutvalget kan ta informasjonen til orientering. Dersom kontrollutvalget ønsker å følge opp saken må kontrollutvalget vurdere på hvilken måte det skal følges opp.

Orientering fra kommunedirektøren – Compilo - Avvik og avvikshåndtering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

10/25

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/542 - 17

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har gjennom ulike saker fått direkte og indirekte orienteringer om avvik, avvikshåndtering og bruk av kommunens avvikssystem Compilo.

Kontrollutvalget har fortsatt et ønske om ytterligere orienteringer og viser bl.a. til kontrollutvalgets årsplan 2025 samt behandling og vedtak i sak 04/25

Det er bet om en gjennomgang som blant annet viser Compilo «live» på storskjerm.

Vurdering

Denne saken er en oppfølging av tidligere saker om avvik, avvikshåndtering og bruk av Compilo.

Så fremt det ikke kommer frem informasjon som kontrollutvalget ønsker å følge opp, er det lagt opp til at kontrollutvalget kan ta informasjonen til orientering. Dersom kontrollutvalget ønsker å følge opp saken må kontrollutvalget vurdere på hvilken måte det skal følges opp.

Informasjon og kommunikasjonsstrategi for kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

11/25

Saksbehandler Liv Tronstad**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/338 - 28**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget slutter seg til vedlagte informasjons- og kommunikasjonsstrategi

Vedlegg

Informasjon og kommunikasjonsstrategi

Forslag til pressemelding - Generell eierskapskontroll

Saksopplysninger

Viser til kontrollutvalgets sak 04/25 Innspill til kontrollutvalgsarbeidet fra møte den 27. januar i år der det under behandling punkt 7) står følgende:

Hvordan kan kontrollutvalget være mer proaktiv med å informere om eget arbeid. Sekretær forberede et forslag til møte i mars

Innledningsvis litt om bakgrunnen for kontrollutvalget. Kontrollutvalget er et lovpålagt organ og valgt av kommunestyret til å forestå den løpende kontrollen med den kommunale forvaltning. Kontrollutvalget skal rapportere tilbake til kommunestyret om resultat av sine kontroller.

Den lovpålagte rollen gir kontrollutvalget en viktig funksjon, både gjennom å ivareta definerte oppgaver og å sikre innbyggernes tillit til forvaltningen.

Kontrollutvalget kan være med på å sikre tillit hos innbyggerne ved å fortelle at det foregår kontrollarbeid, og hva resultat av dette arbeidet fører til. Godt kontrollarbeid kan være med på å bygge opp et godt omdømme for kommunen.

Det kan være en fordel for kontrollutvalget å debattere hvor aktiv kontrollutvalget selv skal være i arbeidet med å fremme sine saker. Dette kan være både internt og eksternt rettet.

Kontrollutvalget må være forberedt på at det kan komme saker som kan få stor oppmerksomhet fra media. Det kan derfor være godt for kontrollutvalget å ha skriftlige retningslinjer å forholde seg til i kontakten med media. Dette bl.a. for å hindre at media gir kontrollutvalget en rolle i konflikt- og sensasjonspregede oppslag.

En informasjons- og kommunikasjonsstrategi vil være med på å klargjøre ansvar og roller, samt gi kontrollutvalget klare rutiner for håndtering av media, og underbygge kontrollutvalgets formål. Utkast til informasjons- og kommunikasjonsstrategi er vedlagt saken.

Pressemelding er et virkemiddel som kontrollutvalget kan benytte seg av i spesielle tilfeller for å nå ut til innbyggerne. Kontrollutvalget har nå fått levert er eierskapskontroll fra revisor. Det er på bakgrunn av denne eierskapskontrollen laget et forslag til hvordan en pressemelding kan se ut.

Vurdering

Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid er viktig for å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende folkevalgt kontroll.

Ved å lage en egen informasjons- og kommunikasjonsstrategi kan denne være med på å legge grunnlaget for å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid på en bedre måte, samt forberede seg på interesse fra media.

Utkast til en informasjon- og kommunikasjonsstrategi legges frem til diskusjon. Kontrollutvalget må vurdere om de vil slutte seg til denne.

Dersom kontrollutvalget ønsker å være mer proaktiv, jf. punkt 5.2.3. i utkast til informasjon- og kommunikasjonsstrategi kan kontrollutvalget vurderer å benytte seg av vedlagte forslag til pressemelding.

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalget

Informasjons- og kommunikasjons- strategi

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	3
1 KONTROLLUTVALGETS ANSVAR OG OPPGAVER	3
2 MÅL MED INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON	3
2.1 <i>Hovedmål</i>	3
2.2 <i>Interne informasjonsmål</i>	3
2.3 <i>Eksterne informasjonsmål</i>	3
3 MÅLGRUPPER	4
3.1 <i>Kommunestyrets politikere</i>	4
3.2 <i>Ansatte i kommune</i>	4
3.3 <i>Innbyggere</i>	4
3.4 <i>Media</i>	4
4 INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSKANALER	4
4.1 <i>Hjemmeside for kontrollutvalget</i>	4
4.2 <i>Hjemmeside for kommunen</i>	5
4.3 <i>Media</i>	5
5 PRAKTISK INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSARBEID	5
5.1 <i>Uttalelser til media</i>	5
5.2 <i>Informasjonskanaler</i>	6
5.2.1 <i>Kommunestyret</i>	6
5.2.2 <i>Hjemmeside</i>	6
5.2.3 <i>Pressemeldinger</i>	6
5.2.4 <i>Pressekonferanser</i>	6
5.2.5 <i>Direkte kontakt med journalister</i>	6
6 HVORDAN OPPTRE I KONTAKTEN MED MEDIA	7

INNLEDNING

Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid er viktig for å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende folkevalgt kontroll..

Ved å lage en egen informasjons- og kommunikasjonsstrategi vil dette være med på å legge grunnlaget for å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid på en bedre måte, samt forberede seg på interesse fra media.

1 KONTROLLUTVALGETS ANSVAR OG OPPGAVER

Kontrollutvalget fører det løpende kontrollarbeidet med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, og er hjemlet i kommuneloven kapittel 23.

Kontrollutvalget skal påse at

- kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget skal rapportere resultatet av sitt arbeid til kommunestyret årlig, og viktige saker rapporteres fortløpende.

2 MÅL MED INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Kontrollutvalgets informasjon og dets kommunikasjon kan både være rettet innover i kommunens organisasjon og ut mot innbyggerne og omgivelsene generelt.

2.1 Hovedmål

Kontrollutvalgsarbeid som blir kommunisert skal ha verdi for flere enn den som blir kontrollert.

2.2 Interne informasjonsmål

Andre deler av kommunen eller kommunens selskap skal ha nytte av funn og anbefalingene i en rapport etter forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll, og bidra til intern læring i organisasjonen og ev. selskapet.

2.3 Eksterne informasjonsmål

Informasjon om kontrollutvalgets arbeid skal være med på å bygge tillit til kommunen ved at innbyggerne får vite at det foregår kontrollarbeid, og med det få kjennskap til resultatene av dette arbeidet og hva det fører til av læring.

Andre kommuner kan også ha nytte av rapportene i sitt arbeid – da som inspirasjonskilde og til å trekke lærdom og erfaring av dette inn i egen organisasjon.

3 MÅLGRUPPER

Det er viktig å ha klart for seg hvem en kommuniserer med.

3.1 Kommunestyrets politikere

Kommunestyrets politikere skal ha kjennskap til kontrollutvalget og det ansvaret utvalget har på vegne av kommunestyret. Det er også viktig at politikerne kjenner til hva utvalget arbeider med, noe som vil skape en god forståelse for utvalget sin funksjon og rolle, og bidra til en god debatt når kontrollutvalget rapporterer om sitt arbeid.

3.2 Ansatte i kommune

Ansatte i kommunen skal ha kjennskap til kontrollutvalget og det ansvaret utvalget har. Det er også viktig at medarbeiderne kjenner til hva kontrollutvalget arbeider med, noe som vil skape en god forståelse for kontrollutvalget sin funksjon og rolle.

3.3 Innbyggere

Innbyggerne skal ha mulighet til å følge med på hva kontrollutvalget arbeider med.

Det er viktig for demokratiet at arbeidet til kontrollutvalget er synlig og tilgjengelig slik at det er mulighet for å komme med innspill. Den enkelte innbygger har krav på god og reell tilgang til informasjon om kommunen og kontrollutvalget sine aktiviteter.

3.4 Media

Media skal ha kjennskap til kontrollutvalget sitt arbeid for å kunne sette seg inn i aktuelle saker som kontrollutvalget arbeider med. Kontrollutvalgets saker kan være vesentlig for samfunnet og ha allmenn interesse.

4 INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSKANALER

Kontrollutvalget har egen hjemmeside under sekretariatet, og det finnes linker til denne siden under kommunens hjemmeside. I tillegg kan kontrollutvalgets arbeid bli kjent gjennom medieoppslag og pressemeldinger.

Bruk av sosiale medier holdes foreløpig utenfor kontrollutvalgets informasjons- og kommunikasjonsstrategi.

4.1 Hjemmeside for kontrollutvalget

Kontrollutvalgets hjemmeside finnes under sekretariatet Konsek Trøndelag IKS sin hjemmeside www.konsek.no, i tillegg finnes det linker fra kommunens hjemmeside til www.konsek.no.

Kontrollutvalgets hjemmeside skal inneholde opplysninger om:

- hvem som sitter i kontrollutvalget, og hvem som er leder

- hvem som er sekretær, og kontaktinformasjon til sekretariatet
- hvem som er kommunens revisor
- møteplan
- møteinnkalling med sakliste og saksfremlegg
- møteprotokoller
- plan for forvaltningsrevisjon
- plan for eierskapskontroll
- kontrollutvalgets årsmelding
- kontrollutvalgets årsplan
- rapporter etter forvaltningsrevisjon
- rapporter etter eierskapskontroll
- andre revisjonsrapporter
- kontrollutvalgets eget reglement

4.2 Hjemmeside for kommunen

Under kommunens hjemmeside skal det være linker til www.konsek.no.

4.3 Media

Det finnes både lokale, regionale og landsdekkende mediekanaler som aviser og radio/TV. I første rekke vil det være de regionale mediene som NRK-Trøndelag, Innherred.no, Trønder-Avisa og Adressa som vil være de viktigste mediene.

5 PRAKTISK INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSARBEID

Kontrollutvalget fatter sine vedtak i møte, og alle møtene er åpne for publikum. Møtene lukkes når det er saker som er underlagt lovbestemt taushetsplikt.

5.1 Uttalelser til media

For å bygge troverdighet må kontrollutvalget opptre forutsigbart og konsekvent over tid.

Kontrollutvalget skal uttale seg til media på faglig grunnlag ut fra et kontrollperspektiv, og ikke gå inn i politiske diskusjoner.

Uttalelsene skal være lojale ifh til kontrollutvalgets vedtak. Informasjonen som gis skal samsvare med den informasjonen som er gjort kjent for de øvrige medlemmene i utvalget.

Det er kontrollutvalgets leder som normalt uttaler seg til media på vegne av kontrollutvalget. I leders fravær tilligger dette nestleder.

Dersom leder uttaler seg til media om saker som de øvrige medlemmene ikke på forhånd kjenner til, skal de øvrige medlemmene informeres om saken så snart som mulig.

Utvalgets medlemmer kan uttale seg til media på vegne av seg selv, men ikke på vegne av kontrollutvalget.

Ved å ta klart standpunkt i, eller engasjere seg spesielt sterkt i en sak i forkant av kontrollutvalgets behandling, kan dette i enkelte tilfeller medføre inhabilitet for vedkommende ved behandling av saken.

5.2 Informasjonskanaler

Kontrollutvalget kan bruke informasjonskanalene både re- og proaktivt.

5.2.1 Kommunestyret

Kontrollutvalget skal rapportere om resultatet av sitt arbeid til kommunestyret. Det er viktig under rapportering fra kontrollutvalget at kontrollutvalget presenterer sitt arbeid på en god og forståelig måte, for å bidra til en god debatt.

5.2.2 Hjemmeside

Hjemmesiden skal være det naturlige stedet for innhenting av informasjon om kontrollutvalgets arbeid, både for politikere, ansatte, innbyggere og media.

Informasjon om kontrollutvalgets møter som møtedato, møtested, møtetidspunkt, sakliste og saker publiseres fortløpende ca 1 uke før hvert møte.

Protokoller publiseres fortløpende etter møte.

5.2.3 Pressemeldinger

Dersom kontrollutvalget ønsker en mer proaktiv mediestrategi, kan det sendes ut pressemelding om kontrollutvalgets arbeid og vedtak. Spesielt kan dette være interessant ifm behandling av rapporter etter gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller, men også andre revisjonsrapporter kan vurderes.

Pressemelding skal i så fall godkjennes av leder før den sendes ut.

Pressemeldingen skal:

- Være på maksimalt en side
- Ha en god overskrift
- Ha en kort ingress (maksimalt tre linjer)
- Det viktigste skal komme først

5.2.4 Pressekonferanser

Pressekonferanser er i utgangspunktet ikke lagt opp til å være et virkemiddel for kontrollutvalget. Dersom dette skal være aktuelt med pressekonferanse, må det være en helt spesiell kontrollsak kontrollutvalget jobber med.

5.2.5 Direkte kontakt med journalister

Leder av kontrollutvalget kan på oppdrag fra kontrollutvalget ta direkte kontakt med media og enkelte journalister for å korrigere og bedre informasjonstilfanget.

6 HVORDAN OPPTRE I KONTAKTEN MED MEDIA

I kontakten med media følger noen enkle råd i stikkordsform:

- Vær beredt
- Vær relevant
- Vær troverdig
- Hold fast ved ditt hovedbudskap
- Ikke vær redd for å spissformulere og forenkle
- Sett saken i perspektiv
- Kunnskap er makt
- Kjøp tid
- Riktig timing
- Vær tilgjengelig når en sak «brenner»
- Innledningsvis i et intervju - be om å få godkjenne sitater før de trykkes
- Journalister er ikke din fortrolige venn

(Rådene er direkte sitat fra konferanse i regi av NKRF og FKT fra desember 2020, Slik takler du media med Øystein H. S. Moen)

Forslag til pressemelding

Kontrollutvalget i Verdal kommune har behandlet rapport etter generell eierskapskontroll

Kontrollutvalget i Verdal kommune har nå fått levert en rapport etter generell eierskapskontroll. Denne rapporten har bakgrunn i plan for eierskapskontroll 2024-2028. Eierskapskontrollen er utført av Revisjon Midt-Norge. Rapporten peker på flere forbedringspunkter.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring

Rapporten som foreligger konkluderer med at Verdal kommunes eierstyring i noen grad skjer i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer. Konklusjonen er basert på følgende:

- Kommunen har ikke rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten
- Myndigheten til kommunens eierrepresentant er ikke tilstrekkelig avklart
- Det avholdes ikke jevnlig eiermøter i alle selskaper
- Funn fra spørreundersøkelsen tyder på at mange av kommunestyrets medlemmer ikke opplever å være tilstrekkelig kjent med eierskapsmeldingens innhold og prinsipper. Dette kan ha sammenheng med at meldingen vies lite oppmerksomhet når den behandles som del av budsjett- og økonomiplansaken og ikke som en egen sak.
- Funn fra spørreundersøkelsen antyder at kommunestyret ikke har fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring

Kontrollutvalget oversender nå rapporten til kommunestyret til endelig behandling.

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å:

Løfte frem eierstyring og eierskapsmeldingen i kommunestyret, Formål er å bevisstgjøre kommunestyret som eier og gi de folkevalgte mulighet til aktivt å utøve eierstyring. Dette med bakgrunn i vurdering og svakhetene som kommer frem i rapporten om kommunens eierstyring.

Innspill til kontrollutvalgsarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

12/25

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/126 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er å gi kontrollutvalgets medlemmer en mulighet til å drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet til et senere møte. Da kan forslag om dette fremmes gjennom denne saken. Her fattes det ikke konkrete realitetsvedtak (som i øvrige saker). Dersom det skal fattes realitetsvedtak må saken i så fall settes opp på saklisten som en egen sak.

Eksempel på tema som kan tas opp i denne saken er:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Vurdering

Trafikklysmodellen som er vedlagt, kan være en egnet modell for å vurdere om saker hører til innenfor kontrollutvalgets ansvarsområde, og om kontrollutvalget i så fall vil prioritere å følge opp saken i et senere møte.

Dersom kontrollutvalget ikke har noen innspill, kan kontrollutvalget ta saken til orientering.

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Nei	Delvis	Ja
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Nei	Delvis	Ja
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Nei	Delvis	Ja
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Nei	Delvis	Ja
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Nei	Delvis	Ja
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Nei	Delvis	Ja
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Nei	Delvis	Ja

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Godkjenning av møteprotokoll 31.03.2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

13/25

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/126 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 31.03.2025 godkjennes.